

สารรักษ์วัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ISSN 1905-937X ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๕ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๒

สารรักษ์วัฒนธรรม มทร.พระนคร

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ดวงสุดา
นายวิชาเลิศ
นายอดิศักดิ์

เดโชติวงศ์
ขวัญเมือง
โตเลิศมงคล

บรรณาธิการ

นายชัชวาล

ตุ้มมะ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา
นายอริชัย

กัญจกแสง
แสงน้ำเพชร

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุรีย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวีวันวุฒิ
นางสาวมธุรี
นายอารยะ
นางสาวนันทน์
นางอนงค์ศรี
นายธีรวัฒน์
นายอรรถศักดิ์

แก้วแว่นน้อย
อุบลสวัสดิ์
เจนจิตศิริ
กมลไพฑูรย์
เรืองสมบัติ
ไทยทอง
ชวนโชติ
วรกุล
สุดสมิณเจริญกิจ
จตุรจิตต์สกุล

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวีวันวุฒิ
นางสาววราภรณ์
นายวิเชียร

เมียนสาธิต
อานันท์
ช้างม่วง
ท่อนทอง

ฝ่ายออกแบบศิลปกรรม

นายก้องเกียรติ
นายทวิศักดิ์

มหาอินทร์
ลาภะคราห์

ฝ่ายประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์
นายมนต์
นายทินกร
นายสำเริง
นางสาวอริศ
นางสาวณิชา
นางสาวอัญญา
นางศรีสุดา
นายอนันต์
นางสาวสุวิมลย์
นางสาววิจิตต์นิมิต
นายณนาค

ม่วงชู
ดำน้อย
จันทร์กระจ่าง
กมลดิษฐ์
จันทร์เมือง
ติสสุบิน
อินทร์คำแดง
อินทมาศ
แสงจันทร์
ใจงาม
จันทร์ทอง
สุพณ

ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทกภูมิ
นางศรีสุดา
นางวิไลลักษณ์
นางนุชจิรา
นายอุเทน
นายวันพร
นางสาวจุติมา

สุวรรณา
อู่อัมรินทร์
ดางาม
บุรีรัตน์
พรหม
จิตต์นิมิต
พูนสวัสดิ์

"บอกอ ร่าย (สุภาพ)"

ศรีศรีวิจิตร

ณิมพ์ที่ห้าปรากฏ
ผองไทยภักดีพร้อมกัน
ระบือคู่บารมี
สารจากอริการบตี
แม่ชงแม่คนขุนขีวัน
ชนมในพิธีแต่งงาน
ให้คนคดสิ้นใจ
เพียวเมื่อยไทยสุโขได้ประโยชน์
เสน่ห่กับกษัตริย์ไทย
รำลึกความสุนทรีย์
วิเศษนามานุการิการวม
กุศลกรรมก่อเกิด

จากสารรักษ์วัฒนธรรม

พิศุทธิ์ทั้งงามครั้น
สติบนแม่แม่
ราชศฤศ์เกิดได้
รวมเรื่องทีศพรพรม
ผลิตภันทีศปาศิพ
ของไทยโบราณสืบไว้
ชื่อเลื่องลือไทยสำเร็จรูป
เลียบเสาะโรคเขาวัง
จารไว้ในแผ่นดิน
หกลิบปีเพลงคำนาม
สรุปความตามพื้นขอ
ผู้ฟ่องพองขอเกื้อ

สื่อสารนำปัญญา

ชัยภูมิจะบรมฉายาอักษร
ตื่นตลกเลื่องลือ
พริ้มจวนใจเจ้าชาน
พระธำมัญญะพิศนศิลป์
ประทีปมงคลวิทย์ไทย
เหตุปัจจัยที่มีผล
แล้วเตรียมรูปเขียนออกไม้
มนตร์เจ้าดังพระนครศิริ
ศุภศิลาปัสสิษยาม
อวามรณรมณ์แพร่พิศาศ
เป็นภิกษุภิกษุวัฒนธรรม
คำคำคุณไทย ไรโย

บรรณาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งของมหาวิทยาลัยฯ และอื่นๆ ที่น่าสนใจ
2. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยฯ อันเป็นหนึ่งในภารกิจ

ขอเชิญคณาจารย์ส่งบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมเผยแพร่
ใน "สารรักษ์วัฒนธรรม" ได้ที่กองศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๕๑๗ ถนนนครสวรรค์ แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๖๑ ๐๖๕๙

พิมพ์ที่

บริษัท พิมพ์ พิมพ์ จำกัด
๒๐๐/๑๑ หมู่ ๓ ถนนรามคำแหง แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐
โทร. ๐ ๒๓๗๓ ๑๑๒๖, ๐ ๒๓๗๓ ๓๕๙๔-๙ โทรสาร ๐ ๒๓๗๓ ๖๑๙๒

อาศิรวาทราชสดุดี

อินทวิเชียรฉัตร ๑๑

เอกองค์พระทรงภพ
ทรงศรีพิสุทธิไส
บำรุงประชาราษฎร์
จำรูญเจริญล้ำ
ไพโรฬาลิบลสง
อัมเณเกษมใน
องค์ราชินีนาถ
เพียงเพ็ญทะเลียบดล
หยาดน้ำพระทัยท่าน
หลั่งรินระเชตร
ส่องชัดดีเสด็จทั่ว
ส่องทศทิศลิสงไป
พอเพียงและพออยู่
การงานประสิทธิ์ผล
องค์ภัทรมหาราช
ทูลเกล้าถวายนาม
ร้อยอรรทะสุนทร
อวยฉัตรพิพัฒน์ก็-
ถ้วนทั่วทิศาทิศ
ปรากฏพระยศนาน

ศิรินบพระทรงชัย
วรองค์พระทรงธรรม
ทนต์ชาติ ธ อวยนำ
ธรรณิษฐ์ ณ ถิ่นไทย
นิรทุกข์นิราศภัย
คุณราชะการณย์
คู่อาสน์สถิตพูน
จรคู่พิพัฒพร
ดงธารชลอธร
ทนต์นิเวศน์ไกล
ประมุขมิอาไพ
พยุห้ให้พยุจน
ขณะรู้มึนเปื้อนปรน
สรุขนประพุดิตตาม
อภิปรายญ์สยามคาม
สิริเลิศ ณ ธาตรี
สรุพรประต้าม
รติรุ่งระบิลชาน
ทิวสิริยจาร
สุนันตรัสมัยเทอด

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

นางสาวพรกนก ศรีงาม : ประพันธ์

อันเนื่องมาจากปึก

ด้วยในเดือนสิงหาคม และเดือนธันวาคม เป็นเดือนแห่งวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๕ ธันวาคม และวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ๑๒ สิงหาคม โดยพลกนิกรทุกหมู่เหล่า ได้แสดงความจงรักภักดีกันถ้วนหน้า ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้กำหนดจัดโครงการและกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีถวายเป็นราชสักการะ และถวายเป็นพระราชกุศล อย่างมุ่งมั่นและต่อเนื่องเสมอมา

สารรักษ์วัฒนธรรมฉบับนี้กำหนดออกเผยแพร่ในช่วงเวลาดังกล่าว คณะบรรณาธิการจึงเห็นพ้องต้องกัน ยัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์คู่ ของทั้งสองพระองค์ที่อยู่ในชุดเดียวกับแผ่นปกธนบัตรที่ระลึก เนื่องใน โอกาสจิตสมัญหามงคลวันราชาภิเษกสมรส ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๓ และวันบรมราชาภิเษกครบ ๕๐ ปี ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งเป็น พระบรมฉายาลักษณ์ที่ทั้งสองพระองค์ ทรงยิ้มพระโอษฐ์อย่างเปี่ยมสุข ดังนั้นในทุกคราที่พลกนิกรได้พบเห็นปกสารรักษ์วัฒนธรรมฉบับนี้ ก็จะพลอยมีความสุขสดชื่นโดยทั่วกันไปด้วย

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

๓.....	ฉัตรวาทราชคฤ์
๕.....	สารอภิการบตี
๖.....	ศิลปวิจักษ์
๘.....	แม่.....ผู้ให้ชีวิตและคณิตกัณที่ศิลปราชิพ
๑๐.....	ชนมมงคลในพิธีแต่งงานของไทยโบราณ
๑๒.....	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรื่องเสื่อผ้าอาชีพรูปจากผ้าไทย
๑๔.....	เรื่องเล่า - แผลหลัง
๑๖.....	ท้องเจ้าหญิง (พระนครศิริ)
๑๘.....	เสนห์มีกัณลิมวิถิไทย
๒๐.....	คุริบศิลป์ปริศนิยาม
๒๒.....	วัฒนธรรมกลุ่มพิธีกรรม พระธาตุนกัเก่าแก่ปากคลองจตุรา
๒๔.....	เพลงลูกทุ่งไทย สายใยวัฒนธรรม
๒๖.....	ปึกคณะวัฒนธรรม
๒๗.....	กรุงพระราชทาน

สารอภิการบตี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นคุณค่าและความสำคัญของ วัฒนธรรมทางหังโยการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เหมาะสม และทรงฝากเป็นภาระ ของบัณฑิตและมหาวิทยาลัย ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่บัณฑิต ในงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรหลายครั้ง ความว่า " งานด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมนั้น คืองานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและทางจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุทั้งองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นๆ ทั้งหมดและเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป ทุกคนจึงต้องทำความเข้าใจในความสำคัญข้อนี้ให้ถ่องแท้และต้องสำนึก ตระหนักในหน้าที่ ในความผูกพัน ในความรับผิดชอบ อันมีอยู่ต่อบ้านเมือง และสังคม " ในขณะที่เดียวกันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเข้าพระทัย ในธรรมชาติของสังคมและวัฒนธรรม มิได้ปฏิเสธความเปลี่ยนแปลง ตรงข้าม ทรงสนับสนุนหากเปลี่ยนแปลงแล้วดีว่าเหมาะสมกว่าดังพระบรมราโชวาท ตอนหนึ่งว่า " การรักษาสืบขนบธรรมเนียมประเพณีเก่านั้นเป็นของดี แต่ถ้า ประเพณีบางอย่างไม่สะดวกแก่การปฏิบัติไม่เหมาะสมแก่กาลก็จะควรจัด ดัดแปลงบ้าง การที่จะเปลี่ยนแปลงประเพณีใดๆ หรือจะรับเอาประเพณี ของชาติอื่นใดมาใช้นั้น ต้องพิจารณาให้รอบคอบถ่วงแท้เสียก่อน "

การที่สารรักษ์วัฒนธรรมอัญเชิญพระบรมราโชวาทมานี้ เพื่อให้เกิด ความเข้าใจและภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย ที่พวกเราทุกคนต้องหวงแหนและนำไปปฏิบัติในโอกาสหรือเทศกาลต่าง ๆ ภายใต้ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับยุค สมัย และรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

(รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เติ๋นศิริ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

พระอัจฉริยภาพในงานทัศนศิลป์
ภาพสะท้อนความรักความอบอุ่นในครอบครัว

(พระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)

กล่าวเฉพาะผลงานที่คนศิลปะที่แสดงถึงความรัก ความผูกพันในครอบครัวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ชื่อ **"ภาพครอบครัว"** พระองค์ทรงเขียนขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ เป็นภาพจิตรกรรมสีน้ำมันบนผืนผ้าใบขนาด ๖๐ x ๙๐.๕ เซนติเมตร ที่แสดงถึงผลงานภาพแห่งการถ่ายทอดเรื่องราว ของความรักความอบอุ่นในครอบครัว และสะท้อนถึง พระอัจฉริยภาพแห่งพระนครศรีได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงเขียนภาพพระบรมสาทิสลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระสาทิสลักษณ์พระราชโอรส พระราชธิดาทุกพระองค์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นจิตรกรรม สีนํ้าบนผืนผ้าใบ

ครอบครัว, ๒๕๐๗ จิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด ๖๐ x ๙๐.๕ เซนติเมตร
(มีพระปรมาภิไธยย่อและข้อความ ภธ ๔-๐๗)

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการถ่ายภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระนิพนธ์ไว้ในบทหนึ่งของหนังสือ ภาพถ่ายนิพนธ์ที่จัดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งขอพระราชทานอันเชิญ มาบางส่วน ดังนี้ " ข้าพเจ้าเห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงถ่ายภาพและ เห็นภาพนิพนธ์ที่จัดเก็บภาพซึ่งทรงจัดภาพโดยมี หมายเลขประจำภาพ ในตอนแรกทรงทำด้วยพระองค์เอง ภายหลังจึงทรงสอนให้มหาดเล็กทำ ความ ภาพในสมุดมีหลายอย่าง เช่น รูปครอบครัว ภาพลูกๆ ตั้งแต่เกิดจนโตเป็นวัย ขาว ตัวข้าพเจ้าเอมมีรับสั่งว่าถ่ายภาพได้ยากมากเพราะว่า ชุกขุนยี่ไม่เป็นสุข....."

นับได้ว่าเป็นความปลื้มปติอย่างหาที่สุดมิได้ ที่เหล่าพลนิกรชาวไทยได้เห็นภาพสะท้อนความรักความอบอุ่นในครอบครัว ที่ทรงถ่ายทอดโดยพระองค์เอง ไม่มีชนชาติใดโศกเศร้าเท่ากับคนไทยที่คนในทุกชนชั้นได้ชื่นชมผลงานศิลปะที่สร้างสรรคโดยพระมหากษัตริย์ อันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย

เอกสารอ้างอิง
 1. วิทยาลัยการศึกษาด้านการเกษตร. (2558). ภาพถ่ายวิถีพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
 กรุงเทพฯ: ศาสนาพุทธนิเทศน์.
 2. วรุตม์. (2558). วิถีพอเพียงในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
 3. ดิเรก. (2558). พระองค์คือพ่อศิริมิ่ง. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์
 ศิริมิ่ง.
 4. ศิริมิ่ง. (2558). วิถีพอเพียงในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศิริมิ่ง.
 5. ศิริมิ่ง. (2558). วิถีพอเพียงในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศิริมิ่ง.

แม่.....ผู้ให้ชีวิตผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพ

โดย ธาณี สุคนธชาติ อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

ชาติไทย เป็นชาติที่มีศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน โดยปรากฏหลักฐาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่เป็นงานประณีตศิลป์จำนวนมาก ที่ผ่านการคิดค้น สร้างสรรค์ ประดิษฐ์ ขึ้นมา ด้วยความเพียรพยายาม ประณีต วิจิตร บรรจง และจัดว่าเป็นประณีต ศิลป์ของไทย ที่มีลักษณะเฉพาะตัว ส่วนมากได้จากการเรียนรู้และความคุ้นเคยจาก การทำกันภายในครอบครัว สืบต่อกันมาหลายชั่วคน การสร้างงานหัตถกรรมมักเป็นไปตาม เทคนิควิธีและรูปแบบที่ถ่ายทอดโดยผู้รู้ซึ่งเป็นรูปแบบตามแบบแผนประเพณีที่มีอยู่ในแต่ละกลุ่มชน สะท้อนให้เห็นถึงความภาคภูมิใจและภูมิใจในภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาของบรรพบุรุษ เป็นมรดก ทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่ายิ่ง ที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์จะต้องสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับประติมากรรม ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อม ต่างๆ งานหัตถกรรม จึงเป็นดังกระจกที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คนในแต่ละยุคสมัย เป็นตัวบอกเล่า ประวัติศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มชน ในภูมิภาคต่างๆ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทย มีความสัมพันธ์กับศิลปหัตถกรรม เพราะวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ซึ่งเมื่อวัฒนธรรมมีการ เปลี่ยนแปลง ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานหัตถกรรมด้วยเช่นกัน

ด้วยสายพระเนตรที่วไกลของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงตระหนักว่าศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในแต่ละภาคของไทยนั้น ส่วนแต่มีคุณค่าและคุณค่า ที่ถูกซ่อนอยู่ในวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งนับวันสิ่งเหล่านี้ก็จะสูญหายไปเรื่อยๆ จึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟู งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในทุกสาขาและทุกภูมิภาคไปพร้อมๆ กัน โดยทรงเน้นอาชีพเสริมตามความถนัดของราษฎร และใช้ทรัพยากรในแต่ละท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ จะเห็นได้ว่า การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรทั่วทุกภูมิภาคนั้น สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานคำแนะนำ สนับสนุนและส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือด้านวิทยากร ทุนทรัพย์ รับซื้อผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายและจัดหาตลาดรองรับ เพราะสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงเชื่อมั่นในความสามารถของคนไทย ว่ามีความละเอียดอ่อนและมีสายเลือดช่างอยู่ในตัว หากได้รับ โอกาสในชีวิตแล้วจะพัฒนาจนเป็นกำลังสำคัญของ ประเทศชาติได้ ยามเมื่อได้เสด็จพระราชดำเนินไป ณ แห่งใด พระองค์ก็จะทรงคัดเลือกลูกหลานชาวไร่ชาวนาที่ยากจน

และไม่ได้เป็นแรงงานหลักของครอบครัวมาฝึกฝนงาน ศิลปาชีพ เพื่อจะได้นำความรู้กลับไปประกอบอาชีพได้ อย่างแท้จริง ทรงจัดการฝึกให้โดยมุ่งเป็นวิทยาทานให้ประชาชน เหล่านั้นมีอาชีพติดตัวแล้วกลับไปพัฒนาถิ่นฐานบ้านเกิดของตนและทรงหวังเพียงว่าเมื่อถึงโอกาสวันหนึ่งงานศิลป หัตถกรรมเหล่านี้จะช่วยให้อาชีพราษฎรมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้ ในแต่ละท้องถิ่นที่เสด็จพระราชดำเนินไป สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงพบว่าราษฎรในชนบทต่างก็มีฝีมือ ทางหัตถกรรมพื้นบ้าน และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้ สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ ไม่ว่าจะเป็นงานฝีมือหรืองานช่าง ทั้งการทอผ้า จักสาน งานปั้น งานแกะสลัก และงานประดิษฐ์ จึงมีพระราชดำริให้เริ่ม "โครงการศิลปาชีพพิเศษ" ขึ้น โดยมีพระราชประสงค์ให้ราษฎรในชนบทมีอาชีพเสริมใน ยามว่างจากการทำไร่ทำนาเพื่อเป็นรายได้เลี้ยงครอบครัวอีกทาง หนึ่งพระราชกรณียกิจในด้านการสร้างอาชีพเสริมแก่ราษฎรนั้น มีอย่างต่อเนื่องตลอดมา พระองค์ทรงนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา พัฒนาให้เกิดประโยชน์

จนถึงวันนี้ได้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาทั้งชาวไทยและ ชาวโลกแล้วว่างานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่ก่อนหน้านี้ไม่เคยมี ผู้ใดเล็งเห็นถึงความสำคัญมาก่อน แต่ ณ วันนี้ได้กลับกลายมา สิ่งที่เกิดหน้าตาของชาวไทยเราอย่างถึง และคงไม่อาจปฏิเสธ ได้ว่า โครงการศิลปาชีพนี้ อาจนับเป็นต้นธารของ โครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเน้นสู่การสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ ชาวบ้านในระดับรากหญ้าทั่วไต้ ดังพระราชเสาวนีย์ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ตอนหนึ่งว่า

"...ข้าพเจ้า อยากให้คนไทยทุกคนยึดมั่นในศาสนา รักใคร่สามัคคี ไม่ถือเอาเงิน ข้าพเจ้าอยากเห็นชาวชาวไทย มีงานศิลปาชีพพิเศษ เป็นอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพื่ออนุรักษ์ศิลปะโบราณ อันงามวิจิตรของคนไทยไว้ ให้คงอยู่คู่แผ่นดินไทย งานศิลปาชีพพิเศษจะดีเด่นเพียงไร ก็อยู่ที่ความขยัน ความประณีต ในการออกแบบ และมีฝีมือ ในการประดิษฐ์ของช่างโดยเฉพาะ..."

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมองเห็นด้วย พระอัจฉริยภาพและทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับ งานศิลปาชีพด้วยพระวิริยะอุตสาหะทรงช่วยเหลือช่วยเหลือราษฎรระหว่าง ชนบทกับเมือง ทรงช่วยเหลือราษฎรได้ไปสู่ราษฎรอย่างทั่วถึง ทรงช่วย ให้คนชนบทสามารถพึ่งตนเองได้ และทรงช่วยเหลือระดับ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยศูนย์ศิลปาชีพ บางไทรฯ ได้เปิดอบรมศิลปาชีพแขนงต่าง ๆ ให้กับบรรดา เกษตรกรและราษฎรผู้ยากไร้ปีละ ๒ รุ่น ให้เวลาในการฝึกอบรม รุ่นละประมาณ ๖ เดือน ทำการฝึกอบรมทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ยกเว้นวันจันทร์ที่ได้ออกไปเป็นวันหยุด เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้หยุดพักผ่อน ๑ วัน ในแต่ละ สัปดาห์ ปัจจุบันมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมประมาณรุ่นละ ๕๐๐ คน ได้เปิดการอบรมศิลปาชีพในด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านและ อาชีพเสริมให้กับเกษตรกรทุกภูมิภาคของประเทศ รวมสิ้น ๓๐ แขนง ดังนี้คือ

๑. แขนงช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและปักจักร	๑๖. แขนงช่างปักผ้า
๒. แขนงช่างโลหะ	๑๗. แขนงช่างประดิษฐ์หัตถ์จีน
๓. แขนงช่างทอผ้าลายตีนจก	๑๘. แขนงจักสานการ
๔. แขนงช่างสลักขานลิเก	๑๙. แขนงช่างเครื่องเรือนหวาย
๕. แขนงช่างเป่าแก้ว	๒๐. แขนงช่างดอกไม้ประดิษฐ์
๖. แขนงช่างจักสานผักตบชวา	๒๑. แขนงช่างจัดกรรมประติมากรรม
๗. แขนงช่างเครื่องเคลือบดินเผา	๒๒. แขนงช่างแกะสลักไม้
๘. แขนงช่างเขียนภาพลายไทย	๒๓. แขนงช่างปั้นตุ๊กตาชาววัง
๙. แขนงช่างจักสานไม้ไผ่ลายขีด	๒๔. แขนงช่างผ้าพันคอ
๑๐. แขนงช่างดอกไม้ขมิ้นบึง	๒๕. แขนงช่างประติมากรรม
๑๑. แขนงช่างเครื่องเรือนไม้	๒๖. แขนงช่างขนมไทย
๑๒. แขนงช่างเครื่องหนัง	๒๗. แขนงช่างบ้านทรงไทย
๑๓. แขนงช่างเครื่องดนตรี	๒๘. แขนงช่างวาดภาพสีน้ำเงิน
๑๔. แขนงช่างทอผ้าไหม	๒๙. แขนงช่างจิตรกรรมฝาผนัง
๑๕. แขนงช่างสิ่งประดิษฐ์	๓๐. แขนงช่างภาพกระจกสี

เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมศิลปาชีพสำเร็จการฝึกอบรมตาม หลักสูตรแล้วสนใจที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพเสริม ซึ่ภูมิสำเนาของตนเอง ทางศูนย์ฯ จะให้การสนับสนุนแก่ ผู้สำเร็จการฝึกอบรม โดยการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ บางอย่างในราคาถูก และให้ศิษย์เก่าเหล่านี้มีผลิตภัณฑ์ ของตนเองมาจำหน่ายที่ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศิษย์เก่าที่ ทางศูนย์ฯ จัดตั้งขึ้น แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ผลิตภัณฑ์นั้นต้อง มีคุณภาพสูง กล่าวได้ว่า โครงการศิลปาชีพนี้เป็นโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ทรงส่งเสริมให้ประชาชนประกอบ อาชีพโดยอาศัยศิลปะที่ตนมีอยู่ โดยมีเป้าหมาย ๒ ประการ ประการแรก เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนของราษฎรให้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสำคัญ และประการที่ ๒ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปะพื้นบ้าน แต่โบราณ พลิกฟื้นชาวไทยทุกหมู่เหล่ามีความซาบซึ้งใน พระมหากรุณาธิคุณอันอเนกอนันต์จากแม่ซึ่งเป็นผู้ให้ชีวิตของผลิตภัณฑ์ ศิลปาชีพไทยให้ยืนยาวโดยรู้จักเห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา ไทยให้คงอยู่และสืบสมบัติล้ำค่าให้กับลูกหลานไทยชาติให้คงอยู่ สืบไป

ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

เอกสารอ้างอิง
http://www.oracoth/news/website/rahaodra01.html
http://www.artsotekind.com/artsc9%20A.html
http://www.artsotekind.com/artsc9%20A.html

ขนมมงคล ในพิธีแต่งงานของไทยโบราณ

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา กิจเกิดแสง

พิธีแต่งงานหรือพิธีมงคลสมรส เป็นวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทยที่สืบทอดกันมานาน จัดขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคลของผู้ที่เริ่มต้นใช้ชีวิตคู่ ซึ่งพ่อแม่และญาติพี่น้องของทั้ง ๒ ฝ่าย จะมีความภาคภูมิใจและมีความสุขที่ได้จัดพิธีแต่งงานให้กับบุตรหลาน ดังนั้นข้าวของเครื่องใช้ในพิธีแต่งงานนี้ จึงล้วนแต่เป็นของที่ได้รับการเลือกสรรมาเป็นอย่างดี เพื่อความเป็นสิริมงคลของการเริ่มต้นชีวิตการแต่งงาน และสร้างครอบครัวที่ยั่งยืน

ขนมที่นำมาเลี้ยงแขกในงานแต่งงานของไทยแต่ดั้งเดิมนั้น ล้วนเป็นขนมที่มีความหมายเป็น สิริมงคล ต่อการเริ่มต้นชีวิตคู่ ซึ่งพระอานันทมุนีราชชน ได้กล่าวไว้ว่าแต่เดิมนั้นคนไทยในงานแต่งงานที่ขาดไม่ได้ มี ๘ อย่าง ได้แก่ ขนมกง ขนมทองเอก ขนมชะมด ขนมสามเกลอ ขนมโพรงแสม ขนมรังนก ขนมพระพาย และขนมละมุด ซึ่งท่านได้กล่าวไว้ว่าแม่ในสมัยท่านยังไม่ค่อยได้เห็น และรับประทานขนมดังกล่าวด้วยเพราะมีขนมอย่างอื่นที่หาง่ายสะดวกต่อการบริโภคเข้ามาแทนที่ ดังนั้น ยิ่งในสมัยปัจจุบันจึงยากที่จะได้พบเห็น และได้ลิ้มลองขนมมงคลในงานแต่งงานของไทยนี้

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยงานวัฒนธรรม จ่วมกับสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ จึงได้จัดทำสารคดีเรื่องขนมมงคลในพิธีแต่งงานของไทยโบราณขึ้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ขนม ที่ใช้ในงานแต่งงานของไทยแต่ดั้งเดิม อีกทั้งเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและร่วมสืบสานภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย

ขนมสามเกลอ

ขนมชะมด

ขนมรังนก

ขนมพระพาย

ขนมทองเอก

ขนมละมุด

ขนมกง

ขนมโพรงแสม

ขนมมงคลในพิธีแต่งงานของไทยทั้ง ๘ อย่าง ล้วนมีความหมายที่เป็นสิริมงคล ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ซึ่งความหมายของขนมแต่ละชนิด มีดังนี้

ขนมกง หมายถึง ความเป็นปึกแผ่นที่มั่นคง มีความรักกลมเกลียว ที่หมุนชีวิตคู่ไปด้วยกันเปรียบเสมือนกงล้อของเกวียน

ขนมทองเอก หมายถึง ครอบครัวที่มีความเป็นหนึ่งเดียว ความเป็นเลิศในทุกสิ่งทุกอย่าง

ขนมชะมด หมายถึง ความเพื่องฟูรักใคร่ ประดองกันดี ไม่แตกแยกมีผู้คอยช่วยเหลืออุปถัมภ์ค้ำจุน

ขนมสามเกลอ เป็นขนมเสี่ยงทายในพิธีแต่งงาน จะมีลักษณะเป็นลูกกลม ๆ ติดกัน เป็น ๓ ลูก หากขนมติดกัน ๓ ลูก หมายถึง คู่บ่าวสาวจะอยู่กันยืนยาว หากหลุดไป ๑ ลูก แสดงว่าจะมีบุตรยาก หากแตกกันทั้ง ๓ ลูก แสดงว่า คู่บ่าวสาวนี้ จะอยู่กันไม่ยึด

ขนมโพรงแสม หมายถึง ความหนักแน่นที่มั่นคง มีเสาหลักของชีวิต

ขนมรังนก หมายถึง ความมีหลักแหล่งที่พักพิง

ขนมพระพาย หมายถึง ความเย็นชุ่มฉ่ำ ไม่มีความเดือดร้อน

ขนมละมุด หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์

ขนมไทยเป็นวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่สืบทอดมาช้านาน คู่กับประวัติศาสตร์ชาติไทย ซึ่งปัจจุบันถูกแทนที่ด้วยขนมเขี้ยว จึงเป็นที่น่าเสียดายว่าขนมไทยจะเลือนหายไปจากความนิยม โดยเฉพาะ ขนมมงคลในพิธีแต่งงานของไทยโบราณ ที่บรรพบุรุษของเราได้ใช้ภูมิปัญญา เพื่อการสร้างขวัญและ กำลังใจให้กับผู้ที่ จะเริ่มต้นชีวิตคู่ แต่คนไทยกลับไม่เห็นคุณค่า ในด้านความหมาย ที่เป็นสิริมงคลจึงไม่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครตระหนักถึงความสำคัญของการสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันดีงามนี้จึงได้มีหลักสูตรวิชาอาหารและขนมไทย อาหารไทยโบราณ ที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด ชมสุข

สอนถึงการทำขนมมงคลในพิธีแต่งงานของไทยโบราณและจัดทำวีดิทัศน์เผยแพร่ ถึงขั้นตอนวิธีการทำขนมมงคลทั้ง ๘ อย่าง ด้วยความ มุ่งมั่น ที่จะอนุรักษ์มรดกทางปัญญา อันล้ำค่าของบรรพบุรุษ ให้อยู่คู่กับชาวไทยตลอดไป

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไทย

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี อุบลสวัสดิ์

.... เสื้อผ้าเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ความสำคัญ ของเสื้อผ้านอกจากเพื่อสวมใส่แล้วเสื้อผ้า ยังบ่งบอกถึงความงาม รสนิยมบุคลิกภาพ ของผู้สวมใส่ และแสดงถึงวัฒนธรรมของ ชนชาตินั้นๆความต้องการทางด้านเสื้อผ้า ไม่มีขอบเขตสิ้นสุด เสื้อผ้าที่มีคุณภาพ และ เหมาะสมเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคต้องการ อยู่เสมอ มีการวิจัย พบว่าสินค้า หัตถกรรมไทย ประเภท ผ้าฝ้าย ผ้าไหม เสื้อผ้าสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์อื่นๆล้วนเป็นที่ยอมรับและ เป็นที่ต้องการของชาวไทยและ ชาวต่างประเทศ เพราะสินค้าหัตถกรรมไทยมีคุณค่าทางด้าน ความสวยงามและมีความเป็นศิลปวัฒนธรรมไทยเด่นชัดแต่ก็มีอีกหลายปัจจัย ที่เป็นปัญหา เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ตัดเย็บ จากผ้าไทย ผู้บริโภคมีความต้องการมาก เพราะสะดวก รวดเร็วซื้อแล้วสวมใส่ได้ทันที แต่เสื้อผ้าสำเร็จรูปก็มีปัญหามากจากการตัดลิ้นใจซึ่งการผลิตเสื้อผ้าเพื่อจำหน่าย ผู้ผลิตควรคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคหรือลูกค้า ดังนี้

๑. ลักษณะผู้บริโภค ได้แก่ อายุ รายได้ และ การศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญ ต่อการตัดสินใจซื้อ เช่นคนในวัยหนุ่มสาว ซื้อเสื้อผ้าบ่อย เพราะอยู่ในวัยรักสวยรักงาม ชอบแต่งตัวชอบซื้อเสื้อผ้าตามแฟชั่น ส่วน วัยผู้ใหญ่ซื้อเสื้อผ้าน้อยลง การเลือกซื้อ เสื้อผ้าจะเน้นที่ความประณีต ความคงทน เรียบง่าย เหมาะกับวัย

๒. ลักษณะผลิตภัณฑ์ การเลือกซื้อ เสื้อผ้าสำเร็จรูป สิ่งที่ถูกค่าต้องการ คือ คุณภาพของเนื้อผ้า แบบและสี การตัดเย็บ ความเหมาะสมหรือความพอดีในการสวมใส่ ปัจจัยเรื่องลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเป็นอย่างยิ่งลักษณะของผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้าที่ดี มีดังนี้

๒.๑ เนื้อผ้า ควรเหมาะสมกับ แบบของเสื้อผ้าจากผลงานการวิจัย ของ กรมสรรพากร นักแก้ว (๒๕๓๕, บทคัดย่อ) เรื่อง ปัจจัยที่มี ผลต่อการตัดสินใจซื้อ เสื้อผ้าสำเร็จรูปและซื้อบริการเสื้อผ้าสั่งตัด ของข้าราชการสตรี ในเขตจังหวัดสงขลา พบว่าผู้บริโภคนิยมคุณภาพ เนื้อผ้าที่ ทนทาน เนื้อแน่น สวมใส่สบายซักรีดดูแล ง่าย ความนิยมเนื้อผ้าเรียงตามลำดับ คือ ผ้าใยธรรมชาติ ผ้าใยสังเคราะห์ ผ้าใยผสม เนื่องจากผ้าใยธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย ป่าน ลินิน มีคุณสมบัติระบายความร้อนได้ดี สวมใส่สบาย เหมาะสำหรับเมืองร้อน ผ้าทอมือในท้องถิ่น เช่น ผ้าฝ้ายที่ทอเป็น ตาลี่เหลี่ยม เนื้อไม่แน่น ราคาไม่แพง เหมาะ กับการตัดเย็บเป็นเสื้อลำลองใส่สบายๆสำหรับ กลุ่มสตรีแม่บ้านหรือตัดเป็นแบบเสื้อกางเกง น่ารักๆ สำหรับวัยรุ่น ผ้าไหมเนื้อแน่น เหมาะกับการตัดเย็บเป็นชุดทำงานชุดราตรี เป็นต้น

๒.๒ สีและลวดลายผ้า เป็นส่วน ประกอบสำคัญที่หาให้เสื้อผ้าสวยงาม สีสันที่นิยมเรียงตามลำดับ คือ ประเภทสีอ่อน สีสว่าง สดใส สีเข้ม ทึบและมืด เนื่องจาก สีอ่อน สีสว่างสดใส สะท้อนแสงอาทิตย์ ได้ดี ให้ความรู้สึกเย็นสบายกว่าสีเข้ม สี และลวดลายผ้า ควรเหมาะสมกับวัยและ โอกาส ผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายที่มีลวดลาย และลวดลายแบบดั้งเดิมจะเป็นที่นิยมของ ผู้บริโภคกลุ่มอนุรักษ์ แต่ไม่เป็นที่นิยมของคน ส่วนมากควรมีการออกแบบสีและลวดลาย รูปแบบอื่นๆด้วยเพื่อให้ผู้บริโภคได้เลือกซื้อ ตามความต้องการ เช่น สีเรียบๆ ลวดลาย สุกภาพเหมาะกับ ผู้ใหญ่ วัยทำงาน เป็นต้น

๒.๓ แบบเสื้อ ควรเหมาะสมกับรูปร่าง และ บุคลิกความนิยมแบบเสื้อเรียงตาม ลำดับ คือ แบบเรียบง่าย ใช้งานได้หลาย โอกาสแบบแปลกใหม่ตามสมัยนิยมและแบบ หูหรร

๒.๔ การตัดเย็บ มีความนิยมเรียงตาม ลำดับ คือฝีมือการตัดเย็บเรียบร้อยประณีต รูปร่างสวยงามตะเข็บและเครื่องเกาะเกี่ยว ทนทาน

๒.๕ ความเหมาะสมในการสวมใส่ มี ความนิยมเรียงตามลำดับ คือ ได้ขนาด เหมาะสมกับรูปร่างมีการลองตัวเพื่อทดสอบ ความพอดี และไม่ฝืดปัญหาในการแก้ไข เสื้อที่ ผลิตเพื่อจำหน่ายโดยทั่วไปจะตัด ๔ ขนาด คือ S M L XL

๒.๖ ราคา ต้องมีความเหมาะสมกับ คุณภาพผลงาน ควรเป็นราคาที่ไม่แพงนัก ๓. ลักษณะการจำหน่าย และบริการ ได้แก่ ๓.๑ การกำหนดราคา ต้องเป็นราคา ที่ ลูกค้ายอมรับได้ ผู้ผลิตควรผลิตเสื้อผ้าให้มี หลายรูปแบบหลายระดับราคาเช่นแบบเสื้อที่ เรียบๆขั้นตอนการผลิตไม่ยุ่งยากราคาถูก และแบบแปลกใหม่ หูหรร ราคาแพง เป็นต้น

๓.๒ การส่งเสริมการขาย ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การจัดตกแต่งตู้โชว์ หน้าร้านมีหุ่นโชว์เสื้อผ้าทำให้เห็นแบบเสื้อ และฝีมือการตัดเย็บเป็นการส่งเสริมการ จำหน่ายที่ดึงดูดใจลูกค้าได้มากที่สุด การลดราคาสินค้าและค่าบริการเป็นช่วงๆ การแจกแถมสินค้าหรือจัดรายการนาที่ ทอง การออกบ้าน ณ งานแสดงสินค้า ต่างๆ ตลอดจนการโฆษณาผ่านสื่อ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ก็เป็นการส่งเสริมการ จำหน่ายที่ช่วยเพิ่มยอดขายสินค้ามากขึ้นได้

๔. สถานที่จำหน่ายและบริการ ควร เลือกทำเลที่ตั้งของสถานที่จำหน่ายให้ เหมาะสมที่มีจอตตรมีการจัดตกแต่งร้านค้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดใจและจูงใจให้ ซื้อจัดวาง สินค้าให้น่าดูลูกค้าเดินชม สินค้าได้สะดวก สถานที่ที่ลูกค้านิยมซื้อ เสื้อผ้ามากที่สุด คือ ห้างสรรพสินค้า รองลงมา คือ ร้านขายเสื้อผ้าโดยเฉพาะ งานแสดง สินค้าและตามแผงลอยตลาดนัด

๕. การต้อนรับและบริการลูกค้า ลักษณะของพนักงานขายหรือผู้ต้อนรับที่ดี คือ ให้การต้อนรับ และบริการลูกค้าอย่าง ดีที่สุด ได้แก่ พุดจาสุภาพ อุปนิสัยดี เฉลียวฉลาด มีรอยยิ้ม เป็นมิตรเป็นกัน เองกับลูกค้า ให้บริการรวดเร็วตรงเวลา บริการส่งถึงที่สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเป็นอย่างมากเพราะลูกค้าจะ คำนึงถึงคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจาก สินค้ามากที่สุด

จะเห็นได้ว่าส่วนประกอบต่างๆดังกล่าว เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์เสื้อ ผ้ามีคุณภาพและเหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีผล ต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเป็นอย่างยิ่ง ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าจึงเป็นการแปรูปสิ่งของ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิต ได้เป็นอย่างดีและให้ความคุ้มค่าตามความต้องการ ของผู้บริโภคเรียกว่าให้ประโยชน์กับผู้ ให้และผู้รับบริการ"

เอกสารที่อ้าง : กรมการค้า ภายใน, ๒๕๓๕, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป และลักษณะผลิตภัณฑ์
นางสาวกานดา ศรีจันทร์, ๒๕๓๖, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป และลักษณะผลิตภัณฑ์
นางสาวกานดา ศรีจันทร์, ๒๕๓๖, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป และลักษณะผลิตภัณฑ์
นางสาวกานดา ศรีจันทร์, ๒๕๓๖, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป และลักษณะผลิตภัณฑ์
นางสาวกานดา ศรีจันทร์, ๒๕๓๖, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป และลักษณะผลิตภัณฑ์
นางสาวกานดา ศรีจันทร์, ๒๕๓๖, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป และลักษณะผลิตภัณฑ์

เรื่องเล่า - แลหลัง

"เที่ยวเมืองไทย สู้ใจได้ประโยชน์"

โดย ป้าน้อย

ตลาดฉัตรไชย

จากพิษเศรษฐกิจแฮมเบอร์เกอร์อันเกิดจากปัญหาการปล่อยสินเชื่อซับไพรม์ในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ผ่านมา ปัญหาดังกล่าวได้ลุกลามและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทย ซึ่งมีรายได้หลักทางหนึ่งจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่เมื่อเกิดวิกฤติดังกล่าวทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศลดลงอย่างน่าใจหาย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงพยายามระดมค่าใช้จ่ายช่วยเหลือผู้ประกอบการไปท่องเที่ยวต่างประเทศ และหันมาท่องเที่ยวภายในประเทศไทย ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม รวมถึงศิลปวัฒนธรรมที่น่าสนใจไม่แพ้ต่างประเทศ และเป็นการทำให้เศรษฐกิจหมุนเวียนอยู่ภายในประเทศเราเอง กระเจ้ารายได้ให้คนไทยยังคงมีรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้

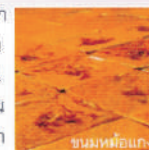
ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ป้าน้อยเกิดความสนใจในการที่จะช่วยเหลือชาติ ด้วยการพยายามชักชวนนักศึกษาและสมาชิกในครอบครัวสนใจไปท่องเที่ยวในประเทศไทยเรา พอตัดสินใจในช่วงวันหยุดของวันอาสาฬหบูชาวันเข้าพรรษาและเป็นวันหยุดยาวถึง ๕ วัน ครอบครัวเราจึงเดินทางไปทำบุญและพักผ่อนที่หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งในสมัยก่อนประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ตอนป้าน้อยรับราชการใหม่ ๆ พวกเรา (เพื่อนครูด้วยกัน) จะพากันมาตากอากาศที่ นีปี สะดุ้ง (ในสมัยนั้นสถานที่นี้ได้รับคำเรียกขาน "หัวหินถิ่นผู้ดี" แต่ที่พวกเราพากันมาที่นี่ไม่ใช่เพราะอยากจะเป็นผู้ดี หรอกนะค่ะ แต่เพราะมีอาจารย์ผู้ใหญ่ท่านหนึ่งมีญาติที่ทำงานที่การรถไฟแห่งประเทศไทย สามารถใช้สิทธิ์ เพื่อเข้าพักที่บังกะโล (บ้านพักตากอากาศ) ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ในราคาของสมาชิก โดยพวกเราจะได้เดินทางหลังจากเลิกงานตอนเย็นวันศุกร์โดยรถไฟจากสถานีหัวลำโพง เวลาประมาณหกโมงเย็น พวกเราเข้าพักที่ร้านอาหารเย็นที่เตรียมกันมา เป็นข้าวหม้อ แกงหม้อ

ไม่ต้องพึ่งบริการอาหารของการรถไฟเพราะรสชาติไม่เป็นที่ถูกปาก เราจับประทานกันอย่างมีความสุข จนผู้โดยสารอื่น ๆ ก็ยังได้ร่วมวงกับพวกเรา ซึ่งมีจำนวนเกือบสี่สิบคน ภายในโบกี้จึงมีพวกเราเป็นส่วนใหญ่ กว่าเจ็ดสถานีหัวหินก็เป็นเวลาประมาณเกือบสามทุ่มพวกเราจะพักกันที่ บังกะโลของการรถไฟฯ ซึ่งอยู่ห่างจากสถานีไม่มาก บางคนก็เดินมาที่พักคนที่มียานพาหนะก็ขึ้นรถกลับบ้านไป (ตอนนั้นยังไม่มียานสาธารณะ) บังกะโลที่เราพัก ตัวบ้านเป็นไม้ปลูกอยู่บริเวณริมหาดเรียงรายไปโดยแบ่งเป็นสองแถวริมถนนเล็ก ๆ กันกลาง พวกเราจะจองบริเวณริมหาด ๓ - ๔ หลัง แต่ละหลังมี ๓ ห้องนอน มีห้องน้ำต่างหากด้านหลังจะมีครัวไว้ให้ปรุงอาหารด้วย บรรยาการบริเวณบังกะโล เป็นบรรยากาศริมทะเลที่สดชื่นตอนกลางคืน เรานอนฟังเสียงคลื่นจนผลอยหลับไป เพราะในยุคนั้นไม่มีแอร์คอนดิชัน ซึ่งก็เป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้วกับการมาตากอากาศก็ควรรับอากาศบริสุทธิ์จากธรรมชาติ ไม่ใช่มาอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมที่มีความเย็นจากเครื่องปรับอากาศอย่างในปัจจุบัน

วัดห้วยมงคล

หลังจากที่พวกป้าน้อยเดินทางเข้าสู่อาณาเขตของหัวหินแล้วก็พากันเข้าที่พักที่หลาน ๆ ได้จองล่วงหน้ามาแล้ว ซึ่งเป็นโรงแรมระดับ ๕ ดาว ราคาก็ไม่แพงมากนัก พอตักขึ้นก็ชวนหลาน ๆ ไปรำลึกถึงความหลังโดยให้เขาพาไปแถวสถานีรถไฟ ซึ่งเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยเด่นเป็นสง่าเหมือนเมื่อก่อนบังกะโลที่เคยมาพักหายไปหมดแล้ว มีดีกราม ห้างร้านขึ้นมาแทนที่ แต่วัดที่อยู่ใกล้ ๆ ยังอยู่ พวกเราได้มีโอกาสทำบุญและเวียนเทียนในวันอาสาฬหบูชาเมื่อออกจากวัด เราได้มีโอกาสไปเดินดูของที่ระลึกที่ถนนคนเดินยามค่ำคืน ซึ่งสมัยโน้นยังไม่มีให้เห็นร้านอาหารสำหรับคนกลางคืนอยู่ริมถนนเต็มไปหมด นักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นคนไทยและชาวต่างชาติ นั่งดื่มกินกันอย่างมีความสุข ภาพที่ป้าเห็นทำให้อดเปรียบเทียบกับไม่ได้ว่าในสมัยก่อนหัวหินเป็นแหล่งตากอากาศของบรรดาพวกไอโซหรือเรียกว่า "ผู้ดี" บรรยาการจึงสงบเงียบน่ามาพักผ่อนจริง ๆ ต่างกับเดี๋ยวนี้ ป้าดูว่านั่นพลุกพล่านไปหมด ยิ่งตกตึกยิ่งจอแจ ไม่เงียบสงบเหมือนเมื่อก่อนอ้อ! ยังมีสถานที่อีกแห่งหนึ่ง คือตลาดฉัตรไชย ที่ตอนนั้นยังคงอยู่แต่รู้สึกจะกว้าง ๆ ลงไป สินค้าในตลาดก็ยังคงเป็นของสด และปลาเค็ม กุ้งแห้ง ปลาหมึกแห้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านขายข้าวเหนียวมะม่วงเจ้าอร่อยหน้าตลาด (ป้าจำชื่อร้านไม่ได้แล้ว) สมัยโน้นใครมาเที่ยวหัวหินแล้วไม่ได้ชิมข้าวเหนียวมะม่วงเจ้านี้ถือว่ามาไม่ถึงหัวหินเชียวละ อีกเจ้าหนึ่งก็คือร้านขายโจ๊กตั้งอยู่กลางตลาด ตอนเช้าตรู่จะมีลูกค้ามาซื้ออาหารเช้ากันมากซึ่งป้าจำได้คลับคล้ายคลับคลาว่า ชื่อโจ๊กแม่ศรี ถ้าไปสายหน่อยไม่มีทางได้รับประทาน เพราะหมดเสียก่อน ป้าน้อยไม่เคยรับประทานโจ๊กใส่พริกกับหัวผักกาดก่อน เพิ่งมาเจอที่ร้านแม่ศรีที่หัวหินนี่เอง อร่อยมาก แต่เดี๋ยวนี้ป้าไปถามหา ก็ทราบว่าเป็นร้านที่เลิกแล้ว

ขนมหม้อแกง

ขนมสับปะนิน

ขนมอาลัว

ขนมไอศกรีม

นอกจากการทำบุญและเล่นน้ำทะเลแล้วพวกเรายังได้มีโอกาสได้ไปสักการะหลวงพ่อทวดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยที่วัดห้วยมงคล พอพวกเราเข้าไปถึงบริเวณหน้าวัดก็ได้เห็นรูปปั้นหลวงพ่อทวด ในท่านั่งลักษณะใบหน้าอมยิ้มดูมีความเมตตา น่าเลื่อมใส อยู่บนแท่นที่ยกสูงชันจากพื้น พวกเราเข้าไปกราบสักการะพร้อมถวายรูปไว้เป็นที่ระลึกและร่วมบริจาคเงินถวายสังฆทาน (สะสมบุญไว้หน่อย) จากนั้นยังได้เดินชมภาพเขียนบนผนังบริเวณพระเขี้ยวคนอันเป็นศิลปะการเขียนรูปแบบไทยที่นับวันจะหายไป ถ้าผู้เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญ ป้าน้อยว่า ศิลปะแขนงนี้จะหายไปไม่ช้า การสนับสนุนให้คนไทยได้มีความรู้และทักษะในศาสตร์ลักษณะนี้ จึงถือเป็นการกิจที่จะต้องให้ความสำคัญเหมือนกับศิลปะอีกหลาย ๆ แขนง

ตอนขากลับป้าน้อยแวะซื้อของฝากที่เพชรบุรี ซึ่งจังหวัดนี้มีของฝากที่ขึ้นชื่อหลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นขนมหวาน และน้ำตาลโตนด เพราะที่เพชรบุรีมีต้นตาลอยู่มากมายขึ้นรูปไปสองข้างทางจะเห็นทุ่งนาและต้นตาลเต็มไปหมด จึงได้ซื้อว่าเป็น เมืองน้ำตาลโตนดสมัยก่อนขนมที่มีชื่อและมีรสอร่อยที่สุดคือ ขนมหม้อแกง ขนมอื่นๆ เช่น ขนมสับปะนิน ขนมอาลัว ขนมไอศกรีม (ป้าชอบรับประทานกับน้ำชาเพราะเป็นขนมไทยที่คล้ายกับขนมตุ๊กกั๊กแพ แต่มีน้ำหนึกเบาและไปรกรอบหอม) ก็อร่อยไม่น้อยเลยทีเดียว สำหรับราคาในสมัยโน้น ขนมหม้อแกงถาดละประมาณ ๕ บาท ขนาดของถาดก็ใหญ่กว่าปัจจุบัน วัสดุที่ใช้ก็มีคุณภาพ ขนมจะนุ่ม หวานมันจริงๆ ไม่กระด้างเหมือนเดี๋ยวนี้ ในส่วนของน้ำตาลก็ยังคงคุณภาพ แต่ราคาสูงมาก สมัยโน้นราคากิโลกรัมละ ๘ - ๑๐ บาท เดื่อนี้กิโลกรัมละเกือบ ๔๐ บาทแล้ว

อย่างไรก็ตามที่เราได้มีโอกาสได้ไปท่องเที่ยวก็เป็นการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่ชีวิต เพราะความรู้ต่าง ๆ ไม่ได้อยู่ในตำรา หรือหนังสือเท่านั้น การได้ออกไปสัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นประสบการณ์ตรงที่จะให้ความรู้ที่ชัดเจนและประทับใจเราไปตลอดชีวิต โดยเฉพาะในขณะนี้เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศ พวกเราซึ่งเป็นส่วนหนึ่งต้องช่วยกันทำให้เกิดสภาพคล่องทางเศรษฐกิจ จะด้วยการจับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่จำเป็นบ้างไม่ใช้เก็บเงินไว้อย่างเดียว ใช้บ้างแต่ก็ใช้อย่างมีสติ เมื่อเวลาและโอกาสก็ออกไปท่องเที่ยวบ้าง เป็นการกระจายรายได้ให้แก่ผู้อื่น จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศอยู่รอดได้ ทางหนึ่ง

ตอน ๒ ท่องเขาวัง (พระนครคีรี)

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานันท์ เอี่ยมอ่าอานันท์

"เขาสมณ (สะ-หมณ) หรือ เขามโศกรย" ขึ้นต้นคำนี้บางท่านไม่รู้จักครับ แต่ถ้ายกชื่อว่าเขาวัง หรือพระนครคีรี ทุกท่านคงจะรู้จักเป็นอย่างดี ในฉบับนี้ผมจะพาผู้อ่านทุกท่านท่องเขาวัง จังหวัดเพชรบุรี แต่เราจะเดินขึ้นนะครับไม่ขึ้นรถไฟฟ้า (แบบว่าไม่ใคร่สะดวกของการขึ้นเขาคับ)

เขาวังเพชรบุรีก่อนจะพาทุกท่านขึ้นชมความงามของเขาวัง เราชมบริเวณโดยรอบกันก่อนนะครับ เพราะว่าโดยรอบเขาวัง ยังมีสถานที่ที่น่าสนใจหลายอย่าง โดยเฉพาะที่หน้าเขาวังสมัย คุณแม่ผมยังเด็ก คุณแม่บอกว่างานสงกรานต์หน้าเขาวังสนุกมาก คุณยายผมก็ไปขายผัดไท คุณป้าขายข้าวแกง ส่วนคุณแม่เป็นคนคอยส่งข้าวส่งน้ำให้ คนเยอะมากครับเพราะสมัยก่อนไม่มีงานอะไรที่เยอะมากนัก แต่มายุคปัจจุบันงานก็เยอะที่เห็นทั่วๆไป คนเล่นไม่ค่อยมาเที่ยวเขาวัง เมื่อตอนที่ผมยังเด็กๆ ที่บริเวณหน้าเขาวังมีโรงช้าง มีช้างจริงๆตัวหนึ่งครับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเคยเสด็จมาสมโภชช้างเผือกที่โรงช้างนี้ด้วย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑ จำนวน ๓ เชือก และยังได้สร้างเหรียญที่ระลึกเอาไว้ด้วย ซึ่งปัจจุบันเหรียญนี้หายากแล้ว ลักษณะเหรียญด้านหน้าเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ด้านหลังเป็นรูปช้างเผือกซ้อนกัน ๓ เชือก (ลองหาเก็บไว้จะครับ

เป็นเหรียญมีคุณค่ามาก) แต่ปัจจุบันนี้โรงช้างไม่มีให้เราเห็น ทางเทศบาลเมืองเพชรบุรีเขาปรับเป็นสนามฟุตบอลไปแล้ว (เสียตายนะครับ) จะมีก็แต่คนรุ่นเก่า ๆ เท่านั้นที่พอรู้จักและทราบว่าจังหวัดเพชรบุรี เราเคยมีโรงช้างและมีช้างเผือกอยู่หน้าเขาวัง ด้านข้างเขาวังยังมีวัดที่มีความสำคัญอยู่อีก ๒ วัดที่ต้องเล่าสู่กันฟัง เพราะถ้าไม่เขียนเล่าในครั้งนี้อาจหาโอกาสไหนได้เขียนเล่าอีก

วัดแรกคือวัดสระบัว วัดนี้ถ้าใครไปเที่ยวชมแนะนำให้ไปดู พระอุโบสถขนาดใหญ่หลังคาซ้อน ๒ ชั้นเป็นศิลปะสมัยอยุธยา ตอนปลาย ที่บอกว่าเป็นศิลปะสมัยอยุธยา เราสามารถดูได้จากลักษณะพระอุโบสถจะแอ่นคล้ายท้องเรือสำเภา มีศิลปกรรมที่ทรงคุณค่า คือ ปูนปั้นฐานเศวตรอบโบสถ์ ลักษณะทำเป็นฐานสมาธิซ้อนกัน ๒ ชั้น ฐานเป็นรูปยักษ์แบก ครุฑแบก และสิงห์แบก เป็นศิลปะปูนปั้นสมัยอยุธยาที่จัดวางงดงามมากแห่งหนึ่งที่ยังคงเหลืออยู่

ถัดไปอีกวัดหนึ่งเป็นวัดพระพุทธไสยาสน์ (วัดพระนอน) ซึ่งภายในพระอุโบสถ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในสี่ของพระพุทธรูปขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีความยาวถึง ๔๓ เมตร ก่ออิฐถือปูนลงรักปิดทอง เป็นพระพุทธรูปที่มีพุทธลักษณะงดงามยิ่ง เชื่อกันว่าสร้างด้วยฝีมือสกุลช่างในสมัยอยุธยา หมอนหนุนของพระพุทธรูปไสยาสน์องค์นี้มีลักษณะเป็นทรงกลม เดิมพระพุทธรูปไสยาสน์ประดิษฐานอยู่กลางแจ้ง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯให้สร้างหลังคาคลุมไว้ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการซ่อมหลังคาใหม่ และสร้างผนังล้อมรอบองค์เป็นวิหารพระพุทธรูปไสยาสน์

ผมยังไม่ได้พาท่านผู้อ่านขึ้นเขาเลยครับ มัวแต่ไม่อยู่ เราขึ้นเขาวังวันนี้ครั้งแรกที่พบคือเหล่าสิ่งแปลกๆที่ดูน่าขนลุกมากมายและตอนนั้นเท่าที่ดูจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นด้วย แล้วก็เล่นชนสมเป็นลจิงจิง ๆ ขึ้นเขาไปประมาณร้อยเมตรเราจะพบ

และสิ่งปลูกสร้างแต่ละสิ่งล้วนสวยงามน่าเที่ยวชมเป็นอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๑๒ บนเขาวังตามมุมต่าง ๆ จะมี ป้อมปืนใหญ่สมัยเด็ก ๆ เวลาขึ้นเขาวังจะต้องไปขึ้นที่ป้อมครับ เพราะจะเห็นวิวทัศน์ของเมืองเพชรบุรีในมุมนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นมุมที่แปลกตา สวยงามทีเดียวที่สำคัญลมเย็นมาก ทางเดินขึ้นเขาวังจริง ๆ แล้วมีหลายทางครับ ด้านหลังเขาสามารถขึ้นไปได้สมัยเรียนที่โรงเรียนพรหมานุสรณ์ อาจารย์มักจะให้ขึ้นไปพัฒนาทางเดินนี้ประจำ แต่ไม่ทราบว่าคุณนี่ยังมีการขึ้นไปพัฒนาหรือไม่ อีกทางคือด้านหน้าที่เราขึ้นกันประจำ ส่วนอีกทางหนึ่งคือขึ้นรถรางไฟฟ้าและเส้นทางลับสุดยอดอยู่ ที่หลังพระอุโบสถวัดพระนอนแต่ขึ้นยากเพราะต้องปีนป่ายเล็กน้อย ด้านบนยอดเขาประกอบไปด้วยพระที่นั่ง หลายองค์ ซึ่งในฉบับต่อไปผมจะแนะนำอย่างละเอียดเลย

ในฉบับนี้ขอจบแค่นี้มีพระที่นั่ง อะไรรออยู่บ้าง ซึ่งบนยอดเขาประกอบไปด้วย พระที่นั่งเชลลาลัยไพโรจน์ พระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์ พระที่นั่งเวสยาณวิสิฐปราสาท พระที่นั่งราชธรรมสภา หอขั้วช้างเวียงชัย (กระโจมแก้ว) พระธาตุจอมเพชร วัดพระแก้วหรือวัดพระแก้วน้อย เจดีย์แดง

สุดท้ายขอให้ทุกคนตั้งใจ ทำดีนะครับอย่าไปเบียดเบียนใครเขาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ถ้าเราคิดว่าสิ่งที่เราทำไปนั้นเต็มที่แล้ว ดีแล้ว แต่ไม่ได้ตั้งใจดีกลับมาก็อายเสียใจเพราะเราไม่ได้ทำเต็มที่แล้ว

เสน่ห์ปีกสีบวิทย์ไทย

โดย อาจารย์ณพ คำน้อย

มารู้จักกับนกกรงหัวจุก

นกกรงหัวจุก มีชื่อเรียกเป็นทางการว่า "นกปรอดหัวโขนเคราแดง" หรือ "นกพิชทิล" มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Pycnonotus jocosus เป็นสัตว์คุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๗ ให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

นกกรงหัวจุกมีถิ่นอาศัยอยู่ในแถบประเทศที่มีอากาศร้อนชื้น และกระจายพันธุ์อยู่ทางตอนใต้ของทวีปเอเชีย โดยพบได้ตั้งแต่ประเทศอินเดีย บังกลาเทศ พม่า ลาว กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย เนื่องด้วยนกชนิดนี้เป็นนกที่มีรูปร่างท่าทางปราดเปรียว สีลวดลายที่สวยงามและเสียงร้องไพเราะ จึงเป็นที่นิยมเลี้ยงของกลุ่มคนในแต่ละท้องถิ่น

ถิ่นอาศัยของนกกรงหัวจุกในประเทศไทยจะพบอาศัยอยู่ตามชายป่าโปร่ง ป่าละเมาะ พื้นที่เกษตรกรรม สวนชา พารา สวนกาแฟ และสวนผลไม้หมู่บ้านในชนบท

ลักษณะทั่วไปของนกกรงหัวจุกคือแก้มและคอจนถึงหน้าอกจะมีสีขาว มีสีแดงเป็นเส้นอยู่ข้างหลังถึงหน้าอก เหมือนเป็นเส้นแบ่งขนสีขาวกับสีดำที่มีอยู่ทั่วทั้งตัวของนก ขนส่วนหัวจะรวมกันเป็นเหมือนจุกตั้งอยู่บนหัวสูงขึ้นไปเหมือนหัวโขน ใต้ท้องมีขนสีขาว โคนหางด้านล่างสีแดง ปลายขอบหางสีขาว และขาสีดำ

นกกรงหัวจุกตัวผู้จะมีลักษณะของส่วนหัวใหญ่ หน้าใหญ่ ขนคอขาวฟู ฐานจุกใหญ่ ปลายจุกโค้งไปด้านหน้าเล็กน้อย ดวงตาสีใส หักคางยาวกว่าตัวเมีย บางตัวปลายหักเกือบชิดกัน บัวแดงใต้โคนหางใหญ่สีสดชัดเจน ข้อสังเกตคือ ขนหัวปีกทั้งสองข้างมีสีแดงนิตหน้อยซึ่งตัวเมียไม่มี บริเวณขนหน้าอกหน้าท้องจะมีขนอ่อนคลุมทั่วไป นกตัวผู้ขณะที่ยืนร้องจะเหวี่ยงหางจนสุดข้อเท้า ปลายหางสอได้คอน สีลวดลายเด่นตามร้องเป็นเพลงยาว ๆ มีจังหวะที่ ๕-๗ ค่ำ

นกกรงหัวจุกตัวเมียจะมีลักษณะของส่วนหัวเล็ก หน้าเล็ก ขนคอเรียบ ๆ ฐานจุกเล็ก ปลายจุกโค้งไปด้านหลังหรือชี้ตรงหมักดำมีไม่มาก บัวแดงใต้โคนหางเล็ก เรียบ สีลวดลายร้องไม่ดัดคัก เพลงไม่ยาว มีจังหวะที่ ๑-๓ ค่ำ

วิถีชาวบ้านกับนกกรงหัวจุก

"นกกรงหัวจุก" เป็นคำที่นิยมเรียกกันในแถบภาคใต้ที่นิยมเอนกชนิดนี้มาเลี้ยงใส่กรงทั้งแบบธรรมดาๆ และกรงที่มีการตกแต่งอย่างสวยงาม มีราคาตั้งแต่หลักสิบบาทถึงหลักหมื่นบาทเลยทีเดียว ทางภาคใต้นิยมเลี้ยงกันมานานแล้ว และสืบทอดมาสู่รุ่นลูกหลาน จนเรียกได้ว่าเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านทางภาคใต้ที่หาได้ (ผู้เขียนจำได้ว่าตอนสมัยเด็กอยู่ที่ยางจังหวัด และได้ไปเที่ยวตามหมู่บ้านและสวนยางพารา ก็จะพบเห็นว่าเกือบทุกบ้านจะมีนกกรงหัวจุกเลี้ยงและแขวนไว้ได้ชายคาบ้าน)

การจะเลี้ยงนกกรงหัวจุกในช่วงเวลาเมื่อหลายสิบปีผ่านมานั้น ทำได้โดยการไปหาลูกนกจากรังในป่ามาเลี้ยงจนโตและฝึกฝนให้มันมีลีลาการร้องที่ไพเราะและอึกวิธในการหาคำมาเลี้ยง ก็คือใช้นกกรงหัวจุกที่เลี้ยงไว้เป็นนกต่อใส่ในกรงคัก เพื่อล่อนกป่าตัวผู้ให้ลงมาติดกับนกที่อยู่ในกรงคัก (เนื่องจากนกกรงหัวจุกตัวผู้จะมีนิสัยดุและชอบไล่จิกตีกันตามธรรมชาติอยู่แล้ว) ซึ่งกรงคักจะมีกับคัก ตาข่าย เมื่อนกป่าลงมาจับคอนที่อยู่บนหลังกรงคัก นกนักของนกจะไปกัดให้คอนถึงสลักออก ตาข่ายก็จะดึงมาคลุมนกป่าไว้ก็จะได้นกป่ามาเลี้ยง และฝึกให้มีลีลาเสียงร้องที่ไพเราะกันต่อไป และตัวผู้รูปร่างที่ปราดเปรียว สีลวดลายสวยงาม และเสียงร้องที่ไพเราะ ซึ่งเป็นเสน่ห์ของนกกรงหัวจุก ทำให้ในปัจจุบันนี้มีการนิยมหรือกระแสนิยม ในการหานกกรงหัวจุกมาเลี้ยงไว้ฟังเสียงร้องตามบ้าน และประกวด แข่งขันนกกรงหัวจุกในประเภทเสียงร้อง จึงเป็นสาเหตุให้มีการจับนกป่ามาค้าขายกันเป็นครั้งละจำนวนมากๆ ทำให้นกป่าไม่พอแม้ผู้ที่จะซื้อขายพันธุ์ลูกนกกรงหัวจุกต่อไป จึงทำให้วิถีชาวบ้านกับนกกรงหัวจุกในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผู้เขียนจะได้เขียนถึงในตอนต่อไป และในอนาคตนี้ผู้เขียนขอแนะนำกฎหมายเกี่ยวกับนกกรงหัวจุกเป็นนกที่มีการคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๗ ให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ เพื่อให้ผู้อ่านได้เก็บไว้เป็นความรู้

กฎหมายเกี่ยวกับนก

ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้นกปรอดหัวโขน ๓๖ ชนิด ที่พบในเมืองไทย เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ผู้ครอบครองต้องมีใบอนุญาตในการครอบครอง ส่วนการประกวดนกปรอดหัวโขนนั้นต้องปฏิบัติตามประกาศกรมป่าไม้ เรื่องการประกวดแข่งขันนกปรอดหัวโขน ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอธิบดีกรมป่าไม้ที่ระบุไว้ว่า "ผู้ใดจะนำสัตว์ป่าคุ้มครอง ชนิดนกปรอดหัวโขน หรือสัตว์ป่าอื่นๆ เข้าประกวดแข่งขัน จะต้องนำเอกสารการแจ้งการครอบครองตามมาตรา ๖๖ หรือ ๖๗ ซึ่งได้จัดแจ้งต่อกรมป่าไม้แล้วภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ และต้องนำเอกสารดังกล่าวติดตัวสัตว์ป่าไปด้วยทุกครั้ง และผู้ที่นำสัตว์ป่าไปเข้าประกวดแข่งขันจะต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในเอกสารดังกล่าวข้างต้น หรือผู้เข้าประกวดนำสัตว์ป่าคุ้มครองอื่นไปแข่งขัน หรือมีการตกลงกันซื้อขายสัตว์ป่าคุ้มครองภายในสถานที่ประกวด จะมีความผิดตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือทั้งจำทั้งปรับไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ดุริยศิลป์ศรีสยาม

ตอน ครูดนตรีไทย

โดย เขียน ตลาตขวัญ

ครูช้อย สุนทรวาทิน เป็นอัจฉริยะทางดนตรีไทยผู้มีพรสวรรค์ มีฝีมือและวิชาความรู้ แต่งเพลงอมตะไว้หลายเพลงเช่น โหมโรงครอบจักรวาล แกล้งพลูรี ๓ ชั้น แกล้งโศก ๓ ชั้น โป้ดลั้ง ๓ ชั้น เขมรปี่แก้ว ๓ ชั้น เขมรโพธิ์สัตว์ ๓ ชั้น ออกทะเล ๓ ชั้น ด้านฝีมือมีชื่อเสียงทั้ง ปี ระนาท และ ม้อง นอกจากนั้นท่านยังเป็น 'ยอดครูดนตรีไทย' มีลูกศิษย์มากและหลายท่านมีชื่อเสียง เป็น 'ครูผู้ใหญ่' ในยุคต่อมาเช่น พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ครูเพชร จรรย์นาฎ พระประดับดุริยกิจ (แหยม) พระพิเรนทรเทพราช (แอ้ม)

ครูช้อย เป็นบุตร ครูทั้ง ซึ่งเป็นครูดนตรีผู้ใหญ่รุ่นใกล้เคียงกับ พระประดิษฐ์ไพเราะ (ครูมีแขก) ครูช้อยนับตาบอดทั้งสี่ข้างเพราะไข้หวัดตั้งแต่อายุ ๓ ขวบ ครูทั้งจึงมีได้สอนวิชาดนตรีให้อย่างจริงจัง แต่ท่านเป็นอัจฉริยะสามารถจำเพลงได้แม่นยำและฝึกฝนด้วยตนเองจนมีฝีมือดี มีอยู่คราวหนึ่งคนระนาดประจักษ์วงครูทั้งป่วยกระทันหัน ครูช้อยสามารถบรรเลงแทนได้เป็นอย่างดี บิดาจึงทุ่มเทสอนวิชาดนตรีให้เต็มที่จนแตกฉาน และพัฒนาความรู้ให้ออกนอกออกไป มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญทั้งการบรรเลงปี่พาทย์และมโหรี จนมีชื่อเสียงโด่งดังถึงว่าครูทั้งผู้เป็นบิดาจนกล่าวได้ว่าท่านเป็นหลักของวงการดนตรีไทยสืบต่อจาก พระประดิษฐ์ไพเราะ (ครูมีแขก)

คุณย่าไม่ ภารยาของท่านเล่าให้ ครูเลื่อน สุนทรวาทิน ผู้เป็นหลานปู่ของท่าน ฟังว่า ครูช้อยสืบทอดสามสายดีและใสสะอาดได้ ทั้งๆที่ท่านตาบอดแต่มีสติปัญญา และทำให้มีชื่อเสียงโด่งดังและเลื่องลือจน ใช้มือแทนตาได้เป็นอย่างดี ครูเพชร จรรย์นาฎ ศิษย์รุ่นเล็กของท่านเล่าว่า เวลา ลูกศิษย์ซ้อมเพลง ถ้าใครบกพร่องผิดพลาดท่านจะตบตีเมตมะขามให้ถูกคนนั้นเพื่อเตือนให้รู้ตัวได้อย่างแม่นยำ พร้อมกับอธิบายด้วยวาจาให้รู้ ข้อบกพร่องนั้นไปด้วย ศิษย์ของท่านจึงมีความรู้และมีฝีมือดีกันทุกคน

ครูช้อย เชี่ยวชาญทั้ง ระนาด ปี่ม้อง จึงเป็นผู้ที่พัฒนาวิธีบรรเลงระนาดเอกให้ประณีตและละเอียดเพราะท่านได้เคยบรรเลงกันมาแต่เดิม แม้ครูช้อยจะไม่ค่อยมีชื่อเสียงโด่งดังเท่า พระยาเสนาะดุริยางค์ (ขุนแฉะ) ซึ่งน่าจะเป็นคนรุ่นราวคราวเดียวกันแต่ถ้าดูจากฝีมือของลูกและลูกศิษย์ จะเห็นได้ชัดว่าท่านต้องแตกฉานเรื่องระนาดเอกมากทีเดียวจากตัวอย่าง เช่น พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) บุตรคนโตของครูช้อย ความประวัติดังกล่าวเป็นศิษย์ครูคนอื่นอย่างหนึ่งก็จะเป็นลักษณะเรียนเดียวกับบิดาเท่านั้น แต่ที่แตกต่าง ทั้ง ระนาด ปี่ม้อง และเครื่องดนตรีอื่นๆ อีกมากมาย โดยเฉพาะระนาดเอกนั้น มีชื่อ เสียงโด่งดังสืบต่อจากพระยาเสนาะดุริยางค์ เลื่องลือมากในช่วงกลางรัชกาลที่ ๕ ซึ่งมาจากการฝึกสอนอย่างจริงจัง บิดาคือ ครูช้อย สุนทรวาทิน ส่วนฝีมือในการบรรเลงปี่และม้องก็เช่นเดียวกัน

อีกท่านหนึ่งคือ พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ศิษย์คนโตของครูช้อย ไม่ทราบแน่ชัดว่าเคยเรียนวิชาปี่พาทย์ กับใครบ้าง แต่ได้เป็นศิษย์เอกที่ครูช้อยทุ่มเทสอนให้อย่างไม่ปิดบัง ซึ่งก็ทำให้ท่านแปลกเป็นคนระนาดและคนปี่ขึ้นเอกเสมอด้วย พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ท่านยังแตกฉานในการบรรเลงเครื่องดนตรีอื่น ๆ และมีความรู้มากจนได้รับการยกย่อง ให้เป็นครูผู้ใหญ่ตั้งแต่ยังอายุยังไม่มากนัก ท่านมีศิษย์ที่มีฝีมือทางระนาดหลายคนเช่น พระเพลงไพเราะ หลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) และหลวงชาญเชื่องระนาด เป็นต้น ศิษย์อีกคนของครูช้อย คือ ครูเพชร จรรย์นาฎ ซึ่งเป็นศิษย์คนเล็กที่มีฝีมือจากทั้งระนาดเอกและม้อง เคยเป็นคนระนาดเอกประจักษ์วงบูรพาภิรมย์มาก่อนครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ภายหลังจึงเปลี่ยนไปเป็นคนม้อง ลูกศิษย์คนหนึ่งของครูเพชร ซึ่งมีชื่อเสียงในการบรรเลงระนาดเอกในยุคต่อมาคือ ครูบุญชม เกตุคง

ยุคของระนาดขุนแฉะและครูช้อยนี้ น่าจะถือได้ว่า เป็นหัวเลี้ยวหัวต่ออันสำคัญซึ่งจะนำไปสู่ยุคก้าวหน้าของทางเพลงระนาดเอก ระนาดขุนแฉะเป็นมาตรฐานการตีระนาดของทางระนาดแบบเก่าซึ่งตีโหมและเสียงโหดจึงจนส่วนครูช้อยเป็นผู้พัฒนารสไม้อและความเรียบร้อยในการตีระนาดเอก โดยใช้กลอนดนตรีที่อ่อนโยนมากขึ้นซึ่งจนถึงยุคของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) และ พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ทางเพลงและศิลปะการตีระนาดจึงได้พัฒนาสูงขึ้นไปอีกจนเห็นได้เด่นชัด

ครูช้อยจึงเป็นผู้ที่วางรากฐานในการพัฒนากลอนระนาดเอก และระนาดในการบรรเลงระนาดให้กับ พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) และพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) และนับว่าเป็นคนระนาดสำคัญคนหนึ่งของยุครัตนโกสินทร์

ปีเกิดและปีตายของครูช้อยนั้นพอจะอนุมานได้ว่ามีชีวิตช่วง พ.ศ. ๒๓๗๐ - ๒๓๘๐ ถึงแก่กรรมราว พ.ศ. ๒๔๔๐ - ๒๔๕๐ และมีอายุในราว ๗๐ ปี

พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) เป็นอัจฉริยะบุคคลทางดนตรีไทยที่แตกฉานทั้งปี่พาทย์และมโหรี รอบรู้ทุกวง และมีฝีมือดีเยี่ยมแทบทุกเครื่องมโหรี เป็นเลิศในเรื่อง ปี ม้อง ระนาด ขับร้อง ตลอดจนกระทั่ง ขับเสภา เป็นผู้พัฒนาการขับร้องเพลงไทยให้ประณีตและไพเราะถึงสุดยอดอย่างไม่มีใครมาก่อน จนทางร้องของท่านแพร่หลายที่สุดในวงการดนตรีไทย เป็นผู้พัฒนาการเป่าปี่ให้มีความไพเราะวิจิตรพิริยพรายและมีขึ้นเชิงหลากหลาย เป็นนักระนาดที่โหวดเจิดเจิดจ้าล่งงาน ได้รับยกย่องว่าเป็น ยอดยอดของระนาดโหมแบบเก่า กลอนดีไม่มีคนกล้าประชันด้วยตลอดมาช่วงกลาง ของ รัชกาลที่ ๕

พระยาเสนาะดุริยางค์เป็นบุตรคนโตของ ครูช้อย สุนทรวาทิน มารดาชื่อ ไม่ เกิดเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๐๙ ท่านมีพรสวรรค์ทางดนตรีมาแต่เยาว์วัย คุณย่าไม่เล่าว่าตีระนาดเก่งมาตั้งแต่ยังเล็กมาก ต้องใช้ตีทั้งร้องนั่งจึงจะจะได้สะดวก แม้ทั้งเสียง แม้ทั้งเพลง และความจำดีเยี่ยม สติประสาทท่านแม่นยำดีนัก แม้ได้ยินเสียงเคาะระนาดเพียงครั้งเดียวท่านสามารถบอกได้ถูกต้องว่าเป็นลูกที่เท่าไร เพลงทั้งหลายท่านได้ขึ้นเพียงครั้งเดียวก็จำได้ไม่ขาดตกบกพร่อง

ครูช้อยเป็นครูดนตรีผู้มีพรสวรรค์ทั้งฝีมือและวิชาความรู้ พระยาเสนาะดุริยางค์จึงมีพื้นฐานวิชาดนตรีและมีฝีมือดีเยี่ยมมาแต่อายุน้อย พออายุ ๑๒-๑๓ ปีก็ได้เข้าเป็นนักเรียนในวังบ้านหม้อ ของเจ้าพระยาเทเวศร์วิวัฒน์ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๑๓ เจ้าพระยาเทเวศร์ ได้เป็นผู้บัญชาการ กรมมหรสพ นายแช่ม จึงได้บรรดการเป็นนักดนตรีประจำกรมมหรสพด้วย จนได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นขุนเสนาะดุริยางค์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๖ เป็นหลวงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๖ เป็นพระ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ เป็นพระยา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔ ท่านเป็นนักดนตรีที่ได้รับพระราชทาน เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยาเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๐ ขณะเป็น ขุนเสนาะดุริยางค์ เจ้ากรมพิณพาทย์หลวง นับเป็นเกียรติประวัติสูงสุดประการหนึ่งในชีวิตของท่าน ท่านถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๒ อายุได้ ๘๓ ปี

การที่พระยาเสนาะดุริยางค์หรือนายแช่มได้เข้าเป็นนักดนตรีในกรมพิณพาทย์หลวง จึงมีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์อย่างดียิ่งได้เรียนกับครูเก่ง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมเต็มที่ พระยาเสนาะดุริยางค์ (ขุนแฉะ) นั้น น่าจะได้เป็นครูระนาด คนหนึ่งของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ด้วย เพราะเมื่อ นายแช่ม เข้ารับราชการในกรมพิณพาทย์หลวงนั้นอยู่ในช่วง ขณะเป็นเจ้ากรมและกำลังเป็นคนระนาดโด่งดังที่สุดอยู่ นายแช่มซึ่งอายุไม่ถึงสิบขวบก็อยู่ในวัยศึกษาหาประสบการณ์ และเป็นนักดนตรี ในบังคับบัญชาของท่านก็ย่อมเป็นศิษย์ท่านไปทั่วโดยปริยาย ตามสถานที่ ซึ่งมีโอกาสได้มาของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) ที่โหวด ขัดเจน เช่นเดียวกับพระยาเสนาะดุริยางค์ (ขุนแฉะ) ทั้งสองท่านนี้จึงน่าจะได้เป็นครูเป็นศิษย์กันไม่โดยดุษฎีกันโดยอ้อม ท่านมีชื่อเสียงโด่งดังทั้งปี่และระนาดเอกมาตั้งแต่หนุ่มยังไม่มีบรรดาศักดิ์ ได้เป็นผู้เดียวทั้งปี่และระนาดเอก นับทั้งแผ่นดินเสียงของเมืองไทย เท่าที่พบ มีแต่ยวปีในเพลงเชิดนอก เคียงระนาดเอก เพลงการวาท ๓ ชั้น

ครูเฉลิม บัวแก้ว เล่าว่า ครั้งหนึ่งตัวท่านและครูปี่เป็นผู้บิดาลือลือลั่นมาถึงหน้าวัดเชมแก้วตามรณ ตอนนั้นกำลังมีงานวัดพอดี ได้ยินเสียงเคียงระนาดเอก เพลงการวาท ครูปี่เป็นผู้บิดาออกครูเฉลิมว่า "ฟังไว้ซิ นั่นละฝีมือของนายแช่มเขาละ" แล้วก็จอดเรือจะไปทำงาน ปรากฏว่าเป็นเสียงจากลำโพงของเครื่องเล่นแบบโซลาน ครูเฉลิมบอกว่าท่านดีจังจริงๆ ยังจำได้ติดหูมาจนทุกวันนี้ ครูปี่เป็นครูดนตรีผู้ใหญ่ ครูเฉลิมว่าท่านเคียงระนาดเอกเหมือนลิ้นห่านที่โหวดโหวด โท้งขึ้นชม ยกย่องฝีมือของพ่อแช่ม แสดงว่ายุคนั้น พ่อแช่มโด่งดังไม่มีตัวจับจริงๆ

ลูกศิษย์ระนาดเอกของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) มีมาก ที่มีฝีมือเด่นได้แก่ นายอิน (นิลวงศ์) คนระนาด วั้งบางขุนพรหมยุคแรก นายเพิ่ม ภัฏญู นายทองใบ ขวัญดี สองคนนี้เป็นคนระนาดวงเจ้าพระยาธรรมจักรเจริญดี คนที่มีชื่อเสียงที่สุดเห็นจะเป็น ครูพริ้ง คนตรัสรู้ ได้รับยกย่องว่าเป็นเจ้าแห่งระนาดละคร ด้านปี่พาทย์ก็เชี่ยวชาญมากซึ่ง **อาจารย์มนตรี ตราโมท** เล่าว่า พระยาเสนาะดุริยางค์เคยไปปะชันกับพระยาประสานดุริยศัพท์ที่หัวหิน ทางพระยาประจักษ์ของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือไม่ก็เป็นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรราชกิติยากร ส่วนนายแช่ม เป้าวิจิตรพิริยพรายที่ส่งท่านจึงได้เป็นคนเป่าปี่ประจักษ์วงพิพาทย์ราช ซึ่งเป่าวงปี่พาทย์ส่วนพระองค์ใน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งล้วนเป็นครูดนตรีที่มีฝีมือสุดยอดในแต่ละทาง

ท่านแตกฉานในเครื่องปี่พาทย์ขึ้นด้วย ซึ่งเห็นได้จากศิษย์ซึ่งเป็นเลิศในแต่ละเครื่องมโหรี เช่น ครูเทียบ คงลายทอง (ปี่) ครูสอน วงฆ้อง (ฆ้องใหญ่, ฆ้องเล็ก) ครูแสง โสกา (ระนาดทุ้ม) ครูมี ทรัพย์เย็น (เครื่องหนัง) ท่านยังเป่าลิ้นการขับร้อง ศิษย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังได้แก่ ครูเขื่อน นักร้อง ครูเหนียว ดุริยพันธุ์ สุดา เขียวจิตร ทศนีย์ พิณพาทย์ สุดจิตต์ ดุริยประณีต และ วิฑาของท่านเองคือ ครูเลื่อน สุนทรวาทิน กับอาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทิน ตัวท่านเองก็ร้องเพลงและขับเสภาได้ไพเราะ กระบวนขับกับก็ยอดเยี่ยม ได้ถ่ายทอดวิชาให้ศิษย์ไว้หลายคน เช่น ครูเหนียว ดุริยพันธุ์ และ ครูคงศักดิ์ ศาสตร์ เป็นต้น

พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) เชี่ยวชาญทั้งเพลงเสภาและเพลงละครในเรื่องเงาะป่า ท่านได้รับปฐกทางเสภาให้ไพเราะทั้งทางร้องและทางเครื่อง แต่ไม่ค่อยแต่งเพลงใหม่ ทั้ง ๆ ที่ท่านมีความสามารถทำได้ เพลงที่ท่านแต่งจึงมีน้อย เท่าที่พบ มีเพลงอัลลาวะ สานขึ้นและขึ้นเดี่ยว เพลงเชิดจีน ๑ ชั้น เพลงเชิดมอญ ขึ้นเดี่ยว และน่าจะมีส่วนเพลงเก่าๆ ที่ใช้ในการประชันวง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔ อีกเพลงหนึ่ง แต่เพลงที่แพร่หลายที่สุดคือ ตบมอญทะเล ส่วนมากที่ท่านน่าจะแต่งแต่หรือรับประจักษ์จากท่าน เพื่อใช้ให้พระประจักษ์บางเพลงและหลายเครื่องมโหรี เพลงที่ท่านนับว่าท่านแต่งเองมีแต่ยวระนาดเพลงอาเชย เคียงฆ้อง เพลงทยอยเดี่ยว (แต่งร่วมกับครูสอน วงฆ้อง) เคียงปี เพลงพญาโคก แกล้งมอญและเพลงอื่นๆ ตลอดจนเพลงกราวใน(เงา)

“วัดนรนาถสุนทริการาม พระอารามเก่าแก่ปากคลองผดุงฯ”

โดย ชัยรัช คุ้มมะ

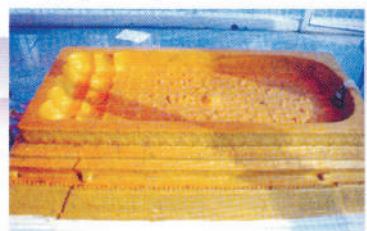
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน ให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร น้อมนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดนรนาถสุนทริการาม แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ในวันศุกร์ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ ตรงกับวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒ สารวัตรวัฒนธรรมฉบับนี้จึงขอเสนอประวัติความเป็นมาของ วัดนรนาถสุนทริการาม ที่จัดพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพ สมเด็จพระมหาพนฺธิวงศ์ (สนั่น จันทบุปผะ) ป.ธ.๙) อดีตเจ้าอาวาสวัดนรนาถสุนทริการาม พอสังเขปดังต่อไปนี้

สภาพฐานและที่ตั้งวัด

วัดนรนาถสุนทริการาม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งอยู่เลขที่ ๖๖ เชิงสะพานเทเวศร์ถนนมิตรภาพ ตรงมุม คลองผดุงกรุงเกษม ติดกับถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีลักษณะพื้นที่สี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า ซึ่งทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือกว้างกว่าทิศตะวันออกและ ทิศใต้ มีลักษณะคอคอดกลาง ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๑๗ ตารางวา โดยได้แบ่งเขตของวัดออกเป็น ๒ เขต คือ เขตพุทธาวาส และเขตสังฆาวาส

นามและความเป็นมาของวัด

วัดนรนาถสุนทริการาม นับเป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งในยุคกรุงรัตนโกสินทร์ เดิมชื่อว่า “วัดเทพพลี” บางคนเรียกเพี้ยนไปเป็นวัดฉิมพลี สันนิษฐานว่าน่าจะสร้างขึ้น ระหว่าง ปลายรัชกาลที่ ๒ ถึงก่อน พ.ศ. ๒๓๕๔ ซึ่งเป็นปีที่ รัชกาลที่ ๔ โปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ภายหลัง เป็นสมเด็จพระเจ้าบรมมหาศรีสุริยวงศ์) ที่สมุหกลาโหม เป็นแม่กองขุดคลองผดุงกรุงเกษม และคลองนี้ได้ตัดผ่านพื้นที่ ของวัดเทพพลีด้วย ทำให้วัดนี้แยกออกเป็นสวน จึงทำให้พื้นที่ ส่วนน้อยที่ตกอยู่บนฝั่งตะวันออก ระหว่างคลอง กับวัง กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ต้องตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของคนอื่นไป

รอยพระพุทธรูปที่จำลอง

สภาพพื้นที่ทั่ว ๆ ไปของวัดในสมัยก่อน ได้รับจากคำบอกเล่า ว่า ภายในวัดเดิมทีจะมีกมูไม้ถึง ๑๐ รูปเสียด้วยข้า สำหรับ ในบริเวณรอบ ๆ วัดทุกวันนี้เป็นตึกกรมบ้านเรือน กลับเต็มไปด้วย ป่าไม้ขึ้นกรูรัง และหลุมฝังศพรายรอบอยู่เกือบรอบวัด พร้อม กับมีคลองนางหงส์ผ่านแยกจากข้างวัดไปออกหน้าวัดทะเลไป ทางสนามม้านางเลิ้งในปัจจุบัน (สมัยก่อนยังไม่มีสนามม้านี้) แล้วไปบรรจบกับคลองส้มป่อย หน้าวัดบรมนิวาส หลังจากการ ขุดคลองผดุงกรุงเกษมแล้วไม่มีความจำเป็นจะใช้จึงดินเขิน และต่อมาก็ได้ถมไปหมดสิ้น และได้รับคำบอกเล่าว่าในสมัยนั้น หากพลตระเวนไล่กวดผู้ร้ายผ่านเข้าไปในวัดนี้คราวใด เป็นต้อง จับขโมยผู้ร้ายไม่ได้สักทีหลังวัดจึงกลายเป็นแหล่งที่คนร้าย หลบหนีและชุมนุมกัน จนผู้คนไม่กล้าจะมาโดยลำพังคนเดียว

ต่อมาสมัยต้นรัชกาลที่ ๕ พระยาไชยกราชเศรษฐี (เถียน โชติกเสถียร) ครั้นยังเป็นพระยานรนาถกิติ กับคุณหญิง สุน (ภรรยา) ได้มีจิตศรัทธาสละทรัพย์ทำการปฏิสังขรณ์วัด แทบจะกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างวัดขึ้นใหม่ เพราะได้สร้างพระอุโบสถ พระวิหาร ศาลาการเปรียญ พระเจดีย์ และกุฏิสงฆ์ใหม่หมด แม้แผ่นศิลาสี่เหลี่ยมจำนวนมากที่ปูภายในบริเวณวัดก็สั่งมาจาก เมืองจีน ครั้นปฏิสังขรณ์เสร็จเรียบร้อย ก็ได้รื้อถอนเกตุมาลา ถวายแด่รัชกาลที่ ๕ ซึ่งพระองค์ท่านก็ทรงรับไว้เป็นพระอารามหลวง และได้ทรงแปลงให้เป็นวัดฝ่ายธรรมยุติกนิกาย พระราชทานนาม วัดใหม่ว่า “วัดนรนาถสุนทริการาม” ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๔ เป็นต้นมา

ครั้นต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๗ ได้ทรงเห็นความทรุดโทรม ของวัดในคราวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายผ้าพระกฐิน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการซ่อมแซมหมดทั้งวัด ต่อมา พ.ศ. ๒๔๗๕ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงอินทราธิบดี เสด็จมาทรงเยี่ยมพระอาการประชวรของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงอินทราธิบดี ได้ทรงช่วยซ่อมพระอุโบสถ พระวิหาร และกุฏิ อีกครั้งหนึ่ง ในสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา ปุชนิยวัดฤทัยใน วัดแตกร้างหักพังเพราะแรงสะเทือนจากระเบิดที่ตกบริเวณ ใกล้เคียงวัด

พระประธานในพระอุโบสถ

พระพุทธรูปปางห้ามสมุทร และรอยพระพุทธรูปจำลอง

พระวิบูลสิริภรณ์ เจ้าอาวาส

เพลงลูกทุ่งไทย สายใยวัฒนธรรม

ตอน...หกลิบปี "เพลงคำน่านม"

โดย ดาวประจักษ์เมือง

ชาญ เย็นแะ

ครูไพบูลย์ บุตรขัน

ความสุข ความประทับใจมากมายครั้งหนึ่งในอดีตของผมคือการที่ได้ไปร่วมงาน "กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย" เมื่อ ๒๐ ปีที่ผ่านมา คือในวันเสาร์ที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๒ ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ในวันนั้นเป็นวันที่คนลูกทุ่งได้รับเกียรติ ความสุข ปลื้มปิติ และภาคภูมิใจเป็นที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก่อนหน้านั้นไม่นาน ศิลปินลูกทุ่งดีเด่น ทั้งผู้ประพันธ์คำร้อง ทำนอง และผู้ร้อง จำนวน ๗๑ คน ได้เข้าเฝ้ารับพระราชทานโล่เชิดชูเกียรติจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันอังคารที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๒ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

พูดมาถึงตรงนี้ก็นึกได้ว่า งานกึ่งศตวรรษ เพลงลูกทุ่งไทยในวันนั้นได้คัดเลือกเพลงลูกทุ่งดีเด่นจำนวน ๕๐ เพลง นำเสนอต่อผู้ชมเป็นที่ประทับใจ และยังประกาศยกย่องเพลงที่เป็นรากฐานของเพลงลูกทุ่งให้ได้รับรางวัลเพลงเกียรติยศ จำนวน ๗ เพลง และหนึ่งในเพลงเกียรติยศนั้นก็คือ "เพลงคำน่านม" ซึ่งสมควรยกย่องเป็นเพลงของแผ่นดิน และใช้เป็นเพลงประจำวันแม่มาช้านาน จนถึงปีนี้มีอายุครบ ๖๐ ปี

"คำน่านม" เป็นเพลงที่ให้ประสบการณ์อันพิเศษกับผมหลายประการ

ประการแรก คือผมได้ขึ้นได้ฟังมาตั้งแต่เกิด เป็นเพลงที่จำง่าย ร้องง่าย ร้องได้ทุกโอกาส แม้ไม่ต้องมีดนตรีหรือเสียงไม่คอยดีก็ร้องได้

ประการที่สอง เป็นเพลงที่มีมนตร์เสน่ห์ มีคุณค่า สร้างจินตนาการได้แจ่มชัด และคำร้องที่คมคายล้าลึก สามารถสื่อความหมายได้ตั้งแต่วรรคแรกเลยทีเดียว แม้วรรคต่อ ๆ ไปก็สื่อความหมายได้ดีทุกวรรคจนจบเพลง

ประการที่สาม เป็นเพลงที่ผมเห็นบรรดาญาติ ๆ พร้อมใจกันร้องให้แม่ โดยเฉพาะในโอกาสวันแม่แห่งชาติ หรือวันคล้ายวันเกิดแม่ แต่ปรากฏว่าต้องสะอึกสะอื้น น้ำตาซึม เสียงสั่นเครือ ร้องไม่จบ ด้วยเพราะความซาบซึ้งกินใจ จากคำร้องที่กลั่นกรองพระคุณเมื่อก่อนมาอย่างครบถ้วนลึกซึ้ง

ประการสุดท้าย เป็นเพลงที่ทำให้ผมชื่นใจ ประทับใจและรู้สึกขอบคุณราชานักแต่งเพลงลูกทุ่งไทย ครูไพบูลย์ บุตรขัน ที่ประพันธ์คำร้อง อันเปี่ยมล้นด้วยคุณค่าสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย เน้นย้ำความผูกพันและความกตัญญู รู้คุณบุพการี ผ่านเสียงร้องอันอบอุ่นและมนตร์เสน่ห์ของนักร้องเสียงอมตะ นามว่า ชาญ เย็นแะ ซึ่งยังทรงคุณค่าตลอดกาล

"เพลงคำน่านม" ผลงานยุคแรกของ ครูไพบูลย์ บุตรขัน บันทึกแผ่นเสียงที่ห้องอัดเสียงกมลสุโกศล ขับร้องโดย ชาญ เย็นแะ ซึ่งมี ครูประกิจ วาทยากร และ ครูสง่า อารัมภีร์ เป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสาน โดยใช้วงดนตรีของคณะละคร ความมณี บรรเลงในนามบริษัทนำไทย ราวปี พ.ศ. ๒๔๙๒ คำร้องมีดังนี้

แม่นี้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง
ที่เฝ้าหวงห่วยลูกแต่หลังเมื่อยังนอนเปล
แม่เราเฝ้าโละเห
กล่อมลูกน้อยนอนเปลไม่ห่างหันเหไปจนไกล
เมื่อเล็กลงโตโอ้แม่ถนอม
แม่ฝ่ายผอมย้อมเกิดแต่รักลูกปักดวงใจ
เติบโตโอ้เล็กลงใหญ่
นี่แหละหนาอะไรมิใช่ใดหนาเพราะคำน่านม
ควรคิดพินิจให้ดี
คำน่านมแม่นี้จะมีอะไรเหมาะสม
โอ้ว่าแม่จำลูกคิดถึงคำน่านม
เลือดในอกผสมกลั่นเป็นน้ำนมให้ลูกดื่มกิน
คำน่านมควรชวนให้ลูกฟัง
แต่เมื่อหลังเปรียบดั่งผืนฟ้าหนักกว่าแผ่นดิน
บวชเรียนพากเพียรจนสิ้น
หยดหนึ่งน้ำนมกินทดแทนไม่สิ้นพระคุณแม่เอย

ทุกคืนวันที่ ๑๖ กันยายน ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเกิดของผม เพื่อเป็นการระลึกถึงพระคุณแม่ ผมจึงเลือกร้องเพลงนี้กล่อมลูกที่นอนหนุนแขนสองข้างของผม แล้วผมก็ไม่เคยร้องเพลงนี้จบอย่างราบรื่นเลยแม้แต่ครั้งเดียว เพราะสาวน้อยในอ้อมแขนของผมทั้งสองคนลืมตาถูกขึ้น ถามผมว่า "พ่อร้องให้ทำไม"

คำน่านม	อุดมล้วน	ชวนดื่มด่ำ
คำน้ำคำ	ครูไพบูลย์	คุณค่าเหลือ
คำน้ำเสียง	ชาญ เย็นแะ	แม่จางเจือ
คำน้ำใจ	แม่กุลเกื้อ	เหลือประมาณ

ข้อมูล ๑ ของบทความนี้ ได้จากหนังสือ "กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย" และ "ราชานักแต่งเพลงลูกทุ่ง ไพบูลย์ บุตรขัน"

ปกิณกะวัฒนธรรม

" ๗๗ พรรษามหาราชนิ ราชวรภัคดีแช่ซ้องสนองคุณ "

"๗๗ พรรษา มหาราชนิ ราชวรภัคดีแช่ซ้องสนองคุณ"

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จัดกิจกรรม ๗๗ พรรษามหาราชนิ ราชวรภัคดีแช่ซ้องสนองคุณ เพื่อแสดงความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ หอประชุม ลานอัฐแดง ศูนย์เทเวศร์ มีกิจกรรมต่างๆ มากมายอาทิทำบุญตักบาตรอาหารแห้งแด่พระสงฆ์ นิทรรศการเทิดพระคุณแม่ การมอบทุนบัตรประชาชนแก่นักศึกษา ในโครงการประกวด MR & MISS RMUTP การประกวดบอร์ตนันทนาการ การประกวดขับร้องเพลงไทยลูกทุ่ง ฯลฯ โดยมี รศ.ดวงสุดา เตโชติรส อธิการบดี เป็นประธานในพิธี

"ปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ ๗๗ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ"

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (มทร.พระนคร) สอนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยร่วมสนองพระราชดำรินี้ในกิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๗๗ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๒ ดังนั้นจึงจัดให้มีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

โดยนำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติจำนวน ๘๐ คน ในวันเสาร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ณ แปลง ๔๐๕ พื้นที่ อพ.สธ. อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

เฉลิมพระเกียรติ ๗๗ พรรษามหาราชนิ สอนองพระราชสาวนีย์ ประวัติศาสตร์ไทย และปลูกป่าชายเลน

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวันแม่แห่งชาติ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จัดทำ โครงการ "๗๗ พรรษามหาราชนิ ราชวรภัคดีแช่ซ้องสนองคุณ" โดยนำนักศึกษาไปศึกษาโบราณสถานเชิงประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตไทยและปลูกป่าชายเลน เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าให้ฟื้นคืนสู่ความสมบูรณ์ ณ เมืองโบราณ และศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก(บางปู) จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๒

หล่อเทียนพรรษา

เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ รศ.ดวงสุดา เตโชติรส อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นประธานในพิธีหล่อเทียนพรรษา ซึ่งจัดโดยกองศิลปวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ณ หอประชุม ลานอัฐแดง ศูนย์เทเวศร์ ทั้งนี้ได้มีคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาร่วมพิธีจำนวนมาก สำหรับกิจกรรมดังกล่าวเป็นการส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาและประเพณี สำหรับเทียนจำนำพรรษาที่หล่อขึ้นมหาวิทยาลัยจะนำไปถวายให้แก่วัดในเขตพื้นที่โดยรอบได้แก่ วัดนารถสุนทริการาม เขตพระนคร วัดปากน้ำ จันทบุรี และวัดสุนทรธรรมทาน (วัดแคนางเลิ้ง) เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

แห่เทียนพรรษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทยจึงกำหนดจัดโครงการราชมงคลพระนครส่งเสริมพระพุทธศาสนาถวายเทียนพรรษาประจำปี ๒๕๕๒ โดยในช่วงเช้า ที่ศูนย์พระนครเหนือ จัดขบวนแห่เทียนพรรษา มีคณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาเข้าร่วมถวายเทียนพรรษา ณ วัดปากน้ำ จันทบุรี ขณะเดียวกันศูนย์พัฒนศึกษาพระนครนำเทียนพรรษาไปถวาย ณ วัดสุนทรธรรมทาน (วัดแคนางเลิ้ง) ปิดท้ายในช่วงบ่าย ณ ศูนย์เทเวศร์ โดยจัดขบวนแห่เทียนพรรษาประกอบด้วย "รถแห่เทียน" ซึ่งมีต้นเทียนที่แกะสลักสวยงาม ตกแต่งด้วยดอกไม้หลากสีสัน และขบวนกลองยาวที่ให้ความครื้นเครงไปจ้ง วัดนารถสุนทริการาม เขตพระนคร โดยมี รศ.ดวงสุดา เตโชติรส อธิการบดี เป็นประธานในพิธีถวายเทียน พร้อมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาเข้าร่วมพิธีเป็นจำนวนมาก เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ถวายพระพรวันแม่ ณ NBT

รศ. ดวงสุดา เตโชติรส อธิการบดี นำคณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครบันทึกเทปรายการถวายพระพร เนื่องใน วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทาสถาณิโหรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ NBT เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ไหว้ครู ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒

รศ. ดวงสุดา เตโชติรส อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (มทร.พระนคร) พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร และคณาจารย์เข้าร่วมพิธี "ไหว้ครู ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒" ที่หอประชุม มทร.พระนคร ศูนย์พระนครเหนือ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ โดยรศ.ดวงสุดา ได้ให้โอวาทนักศึกษาแก่นักศึกษาใหม่ จากนั้นได้มอบโล่เกียรติยศ และเกียรติบัตรให้นักศึกษาที่ได้รับยกย่องเป็นคณาจารย์ดีเด่น และนักศึกษาเพชรราชมงคลรุ่นที่ ๕ จำนวน ๒๖ คน ภายในพิธีไหว้ครูครั้งนี้มีการประกวดพานพุ่มดอกไม้ ปรากฏว่าพานพุ่มดอกไม้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งประเภทสวยงามได้แก่ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ อันดับที่สอง คณะวิศวกรรมศาสตร์ และอันดับที่สาม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนรางวัลประเภทความคิดสร้างสรรค์รางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งได้แก่ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ อันดับที่สอง นักศึกษาโครงการเพชรราชมงคล และอันดับที่สาม คณะบริหารธุรกิจ

วัฒนธรรมสัญจรและสิ่งแวดล้อม

การศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ จัดว่าเป็นการเสริมสร้างความรู้อีกด้านหนึ่งสำหรับนักศึกษา ซึ่งเป็นการจัดทำงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้ดำเนินการจัดทำโครงการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การสนับสนุน เผยแพร่และส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ฉะนั้นงานศิลปวัฒนธรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้จัดโครงการวัฒนธรรมสัญจรขึ้นเพื่อให้นักศึกษา อาจารย์ พนักงาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อให้เห็นคุณค่า ตระหนักถึงหน้าที่ในการช่วยกันสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้อยู่สืบไป ณ เมืองโบราณสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ และนอกจากนี้ทางคณะฯ ยังได้จัดโครงการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมให้กับนักศึกษาเป็นประจำต่อเนื่องทุก ๆ ปี

ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์และเพิ่มปริมาณพืชพันธุ์ไม้ไทย

งานศิลปวัฒนธรรม ฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจัดกิจกรรมภายใต้โครงการ "ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์และเพิ่มปริมาณพืชพันธุ์ไม้ไทย" เนื่องจากปัจจุบันพบว่าคนยุคใหม่โดยเฉพาะกับนักศึกษายังขาดความสนใจ และให้คุณค่ากับพืชพันธุ์ไม้ไทยน้อยมาก เช่น ไม่รู้จักชื่อต้นไม้ ไม่รู้จักคุณค่าทางโภชนาการ ไม่รู้จักระบบการเกื้อกูลกันของระบบนิเวศของพืชและสัตว์ ส่งผลเสียต่อการดำรงชีวิต สร้างความเสียหายต่อสภาวะแวดล้อม ทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการยอมรับในสิ่งดังกล่าวกับนักศึกษาเพื่อช่วยสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และเพิ่มปริมาณพืชพันธุ์ไม้ไทยให้คงอยู่ตลอดไป และสร้างคุณประโยชน์กับทุกๆ ชีวิตบนพื้นโลก โดยได้นำคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์และเพิ่มปริมาณพืชพันธุ์ไม้ไทย ณ ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนคลองโคน จ.สมุทรสงคราม เมื่อวันที่ ๑๒-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒

สร้างจิตสำนึกในการลดสภาวะโลกร้อนด้วยการปลูกพันธุ์ไม้ไทย

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครจัดโครงการสร้างจิตสำนึกในการลดสภาวะโลกร้อนด้วยการปลูกพันธุ์ไม้ไทย ณ ศูนย์อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม(รวมตะวัน) ต.ช่องสะเดา อ.เมือง จ.กาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๑-๒ สิงหาคม ๒๕๕๒ เนื่องด้วย โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมากทั้งเรื่องภูมิศาสตร์ เรื่องของอากาศที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตทุกๆ ชนิด อุณหภูมิที่แปรเปลี่ยนไป สาเหตุหนึ่งมาจากจำนวนป่าไม้ที่ลดลงพื้นที่ถูกใช้ไปเป็นที่ย่อยอาศัย เป็นพื้นที่ทำการเกษตรทำการเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ดังนั้นการณรงค์โครงการช่วยกันปลูกต้นไม้เพียงคนละ ๑ ต้นต่อปี ก็สามารถช่วยเพิ่มความร่มเย็น เพิ่มปริมาณของก๊าซออกซิเจนในบรรยากาศได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความภูมิใจให้กับพื้นที่ต้นสร้างควมอุดมสมบูรณ์เป็นที่พักอาศัยของหมู่คน หมู่แมลงต่างๆ ทำให้เกิดระบบนิเวศที่ดีขึ้น ประกอบกับยังเป็นการช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาได้รู้จักพันธุ์ไม้ของไทยมีความภาคภูมิใจในการเป็นผู้ร่วมจรรโลงสภาวะของโลกให้ดีขึ้นได้

ถวายพระพรออกสื่อทางไกล

รศ.ดวงสุดา เดชิตรัส อธิการบดี พร้อมด้วยคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร บันทึกเทปรายการถวายพระพร เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อออกอากาศในสื่อทางไกล ของ มทร.รัตนโกสินทร์ วิทยาเขตโกลกั้ว ห้วยหิน เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ชมหุ่นละครเล็ก ร่วมอนุรักษ์การแสดงและการทำหุ่นไทย

คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ด้วยการชมการแสดง หุ่นละครเล็ก ณ โรงละครนาฏศาลา (เจ็ทลอยด์) กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปการแสดงและการทำหุ่นของไทย เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๒

รณรงค์สร้างวัฒนธรรมการแต่งกาย

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จัดโครงการประกวดดาว-เดือน เพื่อเป็นการรณรงค์และการสร้างวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาที่ถูกระเบียบในระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๒ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวทางคณะได้จัดเป็นประจำต่อเนื่องทุก ๆ ปี ทั้งนี้เป็นการปลูกฝังให้นักศึกษาแต่งกายให้ถูกระเบียบตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย

คณะวิทยาฯ ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักศึกษา

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนเร็วและสลับซับซ้อนมากขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารการเคลื่อนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าสู่ประเทศผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ขณะที่เยาวชนยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทำให้เยาวชนได้รับรู้และนำไปปฏิบัติเกิดพฤติกรรมและการเลียนแบบ เกิดปัญหาวิกฤตค่านิยม จริยธรรม และเชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิตความประพฤติ ความคิด ทศนคติและคุณธรรม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมามากมาย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มทร.พระนคร เล็งความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม ณ วัดใหม่ราษฎร์นุกูล ศูนย์อบรมพุทธบุตร อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับวิชาชีพ ณ ห้องประชุมสัมมนาวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้ นักศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักศึกษามีตนเป็นผู้นำบัณฑิตที่ดี ปฏิบัติชอบ ตามหลักของศาสนา ตลอดจนเพื่อให้นักศึกษาเกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ รักสถาบัน และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเพื่อการประกอบวิชาชีพ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน
ให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
น้อมนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส
ณ วัดนรนาถสุนทริการาม
แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ในวันศุกร์ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๒
ตรงกับวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒
เวลา ๑๔.๐๐ น.

ขอเรียนเชิญ

ร่วมบริจาคทรัพย์โดยเสด็จพระราชกุศลในการถวายผ้าพระกฐินของมหาวิทยาลัย
ที่กองกลางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
สี่เสาเทเวศร์ เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ หรือนานัดังส่งจ่ายในนามผู้อำนวยการกองกลาง
ที่ทำการไปรษณีย์วังเทเวศร์ หรือโอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์
ธนาคาร ซีไอเอ็มบีไทย จำกัด มหาชน สาขาเทเวศร์
ชื่อบัญชี นายเชาว์เลิศ ขวัญเมือง (กฐินพระราชทาน)
เลขที่บัญชี ๐๑๖-๒-๓๒๒๙๔-๐